

ANNIE BESANT - ŠTUDIJ KARME

ŠTUDIJ KARME

ANNIE BESANT

teozofija v sloveniji

Annie Besant

ŠTUDIJ KARME

Naslov izvirnika: A study in karma

Izvirnik izdal: The Theosophical Publishing House, 1917

Prva elektronska izdaja

Prevod, prelom in izdal: Anton Rozman

Slika na naslovnici: Nicholas Roerich - Path to Kailas - © Nicholas Roerich Museum

Leto izdaje: Ljubljana, 2022

Publikacija je brezplačna

Avtorske pravice: © Teozofija v Sloveniji 2022

Kataložni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v

Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

COBISS.SI-ID: 125439235

ISBN: 978-961-6561-61-7 (PDF)

ŠTUDIJ KARME

ANNIE BESANT

teozofija v sloveniji

Vsebina		Stran
<i>Predgovor</i>	5	
<i>Temeljna načela</i>	6	<i>Popolna pravičnost</i> 32
<i>Zakoni: naravni in človeški</i>	7	<i>Naše okolje</i> 33
<i>Zakon vseh zakonov</i>	9	<i>Naši prijatelji in sorodniki</i> 34
<i>Večna sedanjost</i>	9	<i>Naš narod</i> 35
<i>Zaporedje</i>	11	<i>Luč za dobrega človeka</i> 36
<i>Vzročnost</i>	13	<i>Poznavanje zakona</i> 36
<i>Zakoni narave</i>	14	<i>Nasprotujoči si šoli</i> 37
<i>Lekcija o zakonu</i>	16	<i>Bolj sodoben pogled</i> 38
<i>Karma ne stiska</i>	17	<i>Samo-preiskava</i> 39
<i>Uporabite ta zakon</i>	18	<i>Iz preteklosti</i> 40
<i>Človek v treh svetovih</i>	18	<i>Stara prijateljstva</i> 42
<i>Razumevanje resnice</i>	21	<i>Mi rastemo z dajanjem</i> 43
<i>Človek in njegovo okolje</i>	23	<i>Kolektivna karma</i> 43
<i>Tri usode</i>	24	<i>Družinska karma</i> 44
<i>Pari trojic</i>	25	<i>Nacionalna karma</i> 45
<i>Mišljenje - graditelj</i>	25	<i>Karma Indije</i> 46
<i>Praktična meditacija</i>	27	<i>Nacionalne katastrofe</i> 47
<i>Volja in želja</i>	28	<i>Kaj izbira ego?</i> 48
<i>Obvladovanje želje</i>	29	<i>Karma Anglije</i> 49
<i>Dve drugi pomembni točki</i>	30	<i>Francoska revolucija</i> 49
<i>Tretja nit</i>	31	<i>Plemenit nacionalni ideal</i> 49

Predgovor

Med mnogimi razsvetljujočimi darovi, ki so bili zahodnemu svetu posredovani preko Teozofskega društva, je tisti o poznavanju karme po pomembnosti morda takoj za tistim o reinkarnaciji. Človekovo misel in željo prenese iz področja samovoljnega dogajanja v kraljestvo zakona in tako pripelje človekovo prihodnost pod njegov lasten nadzor, v sorazmerju s količino njegovega znanja. Najpomembnejšo misel o karmi: "Kar človek seje, to bo tudi žet," je lahko razumeti. Uporabiti to misel do podrobnosti v vsakodnevnem življenju, razumeti metodo njenega delovanja in njene daljnosežne posledice - to pa so težave, ki toliko bolj begajo študenta, kolikor bolj narašča njegovo znanje. Načela, na katerih temelji katerakoli naravna znanost, so večinoma lahko razumljiva ljudem zadovoljive inteligence in povprečne izobrazbe; namreč, ko študent preide od načel k praksi, od splošnega k podrobnostim, odkrije, da so se nanj zgrnile težave, in da bo moral, če naj bi v celoti obvladal svoje področje, postati strokovnjak in posvetiti dolga obdobja razreševanju zapletov, s katerimi se sooča. Tako je tudi z znanostjo o karmi; študent ne more ves čas ostajati na področju splošnega; preučevati mora pododdelke osnovnega zakona, prizadevati si mora, da ga bo uporabil v vseh življenjskih okoliščinah, učiti se mora, do kolikšne mere je vezan in kolikšno svobodo lahko doseže. Učiti se mora, da bo v karmi videl univerzalni naravni zakon, pa tudi, da jo je, z ozirom na naravo kot celoto, mogoče osvojiti in ji vladati le s pokorščino zakonu ("Naravo osvojimo s pokorščino.").

Temeljna načela

Da bi razumel karmo, mora študent začeti z jasnim vpogledom v določena temeljna načela, brez katerih mnogi ostanejo nenehno zmedeni, nenehno postavljajo vprašanja, na katera ni mogoče v celoti odgovoriti brez trdnega poznavanja teh temeljev. Zato v tej študiji začinem s temi, pa čeprav bodo mnogim mojim bralcem že znana iz mojih preteklih predavanj ali predavanj koga drugega.

Temeljna misel, na kateri počiva vse nadaljnje pravilno mišljenje, je, da je karma zakon - večni, nespremenljiv, neprekršljiv, zakon, ki nikoli ne more biti prelomljen, ki obstaja v naravi stvari. Odsotnost te misli je vzrok, da nepoučeni teozof pravi: "Nikoli ne smeš posegati v njegovo karmo." Toda povsod, kjer deluje naravni zakon, lahko posegaš vanj, toliko kot le lahko. Nikoli ne boste slišali, da bi neka oseba svečano izjavila: "Ne smeš posegati v zakon gravitacije." Razumljivo je, da je gravitacija eden izmed pogojev, ki ga mora človek upoštevati, in da je povsem svoboden, da se zoperstavi vsaki nadlogi, ki jo lahko povzroči, tako da proti njemu usmeri drugo silo, da zgradi oporni zid, ki podpre to, kar bi sicer padlo na tla zaradi delovanja gravitacije, ali pa na katerikoli drugi način.

Ko nas nek pogoj v naravi moti, uporabimo našo inteligenco, da ga obidemo in nobenemu niti v sanjah ne pride na misel, da bi nam rekel, da ne smemo "posegati" ali spremeniti katerikoli pogoj, ki nam ne ustreza. Mi lahko posegamo, če imamo znanje, kajti ne moremo uničiti nobene naravne sile, niti ji preprečiti delovanje. Toda lahko nevtraliziramo, lahko odvrnemo, njeno delovanje, če imamo na razpolago drugo, dovolj veliko silo. In ker naravna sila, zaradi nas ne bo zmanjšala niti še tako zelo majhne količine svojega delovanja, jo lahko zadržimo, se ji zoperstavimo, izognemo, povsem v skladu z našim znanjem o njeni naravi in delovanju, ter s silami, ki jih imamo na razpolago. Karma ni nič bolj "sveta" kot katerikoli drugi naravni zakon; vsi zakoni narave so izraz božanske narave, in mi živimo in se gibljemo znotraj njih; vendar pa zakoni niso mandatni; so sile, ki vzpostavljajo pogoje

med katerimi živimo in ki delujejo tako v nas kot zunaj nas; z njimi lahko rokujemo, če jih razumemo; in ker se naša inteligenca razvija, postajamo vse bolj in bolj njihovi mojstri, dokler človek ne postane nad-človek in materialna narava ne postane njegov služabnik.

Zakoni: naravni in človeški

Glede tega vprašanja je nastala precejšnja zmeda, kajti na zahodu so na "naravne" zakone gledali kot na ločene od mentalnih in moralnih zakonov, pa čeprav so mentalni in moralni zakoni prav toliko del naravnega zakona kot zakoni elektrike, in da so vsi zakoni del naravnega reda. Naravni zakon so mnogi umi pomešali s človeškim zakonom in presojanje človeških zakonov vpeljali v kraljestvo naravnega zakona. Zakone, ki vplivajo na fizične pojave, je osvobodila tega presojanja znanost, vendar pa so mentalni in moralni svetovi še vedno v kaosu brezzakonja. Ne božanski ukaz, ampak prisotnost božanske narave, pogojuje naše bivanje. In kjer so preroki zapisali moralne zakone, so bili ti objava neizogibnih zaporedij v moralnem svetu, znani preroku, a neznani njegovim nevednim poslušalcem; kajti, zaradi svoje nevednosti so njegovi poslušalci gledali na njegove objave kot na samovoljne ukaze božanskega zakonodajalca, ki jih je poslal preko preroka, namesto kot le na ugotavljanje dejstev, ki so povezana z zaporedjem moralnih pojavov v področju, ki je prav tako urejeno kot fizično.

Zakon, v drugotnem, družbenem smislu, je zakon, ki ga je zapisala avtoriteta, ki ji priznavajo legitimnost. Lahko je ukaz nekega avtokrata, ali pa dejanje zakonodajne skupščine; v obeh primerih je moč zakona odvisna od priznavanja avtoritete, ki ga je sprejela. Med Hindujci najdemo ideje o človeškem in naravnem zakonu. Kralj, pojmovan kot Manu, je avtokrat, ki ga mora podrejeni ubogati; toda nad kraljem je zakon, kateremu mora biti poslušen tudi kralj, zakon, ki deluje avtomatično in ki je v naravi stvari. Njegovo avtoriteto omejuje vzvišeni zakon, ki ga bo uničil, če ga ne bo spoštoval. Pravijo, da je zatiranje slabotnih najbolj usoden sovražnik kraljev;

solze slabotnega spodkopljejo temelje prestolov in trpljenje naroda uniči vladarja. Fizični in nad-fizični svetovi se medsebojno prepajajo in vzroki, ki so bili sproženi v delovanje v enem, pripeljejo do rezultatov v drugem. Kralj in njegov svet sta v stari Indiji sprejemala državne zakone, vendar so bili ti umetni in ne naravni zakoni; obvezovali so podrejene in bili podkrep-ljeni s kaznimi; taki zakoni pa se povsem razlikujejo od naravnega zakona. Zdi se žalostno, da je ena beseda lahko uporabljena za dve tako različni stvari kot so naravni in umetni zakoni, pa čeprav se tako jasno ločijo po svojih značilnostih.

Umetni zakoni so spremenljivi; tisti, ki jih sprejmejo, jih lahko tudi spre-menijo ali prekličejo. Naravni zakoni so nespremenljivi; ni jih mogoče ne spremeniti ne preklicati, ampak ležijo v naravi stvari. Umetni zakoni so lo-kalni, medtem ko je naravni zakon univerzalen. Zakon proti suženjstvu lahko v katerikoli deželi okrepijo s kaznijo, ki jo izbere zakonodajalec; včasih krivcu odsekajo roko, včasih roparja pošljejo v zapor, včasih ga obe-sijo. Še več, naložitev kazni je odvisna od odkritja zločina. Kazen, ki je spre-menljiva in umetna, in kateri se je mogoče izogniti, očitno ni vzročno pove-zana z zločinom, ki ga kaznuje. Naravni zakon nima kazni, ampak neko stanje nespremenljivo sledi nekemu drugemu; če človek krade, postane nje-gova narava bolj sleparska, poveča se težnja po nepoštenju in težava, da bi bil pošten, postane večja; ta posledica deluje v vsakem primeru, v vseh deže-lah, in poznavanje ali nepoznavanje roparja, ne spremeni posledice. Kazen, ki je lokalna, spremenljiva, izogibljiva, je znak, da je zakon umeten in ne naraven. Naravni zakon je zaporedje stanj; če je prisotno takšno stanje, bo temu nespremenljivo sledilo takšno stanje. Če želite doseči stanje št. 2, morate poiskati ali vzpostaviti stanje št. 1, in temu bo kot nespremenljiva posledica sledilo stanje št. 2. Ta zaporedja se nikoli ne spreminjajo, če so prepuščena sama sebi. Če pa vnesemo neko tretje stanje se bo sledeče stanje spremenilo. Da voda teče navzdol po poševnem kanalu je v skladu s silo gravitacije. Če izlijete vodo na vrhu kanala, bo nespremenljivo tekla navzdol po strmini; vendar pa lahko zavrete tok, če na pot, postavite oviro. Takrat

bo odpor, ki ga nudi ovira sili gravitacije, vzpostavil ravnovesje, vendar pa bo sila gravitacije ostala aktivna in jo bomo našli v pritisku na oviro. Prvo stanje imenujemo vzrok, posledično stanje pa učinek, in isti vzrok vedno prinese isti učinek, če ne vpeljemo nekega drugega vzroka; v tem zadnjem primeru, pa je učinek rezultanta obeh vzrokov.

Zakon vseh zakonov

Karma je naravni zakon v polnem pomenu te besede; je univerzalna vzročnost, zakon vzroka in učinka. Lahko rečemo, da je osnova vseh posebnih zakonov, vseh vzrokov in učinkov. Je naravni zakon v vseh svojih aspektih in vseh svojih pod-oddelkih; to ni poseben zakon, ampak univerzalni pogoj, zakon, od katerega so odvisni vsi drugi zakoni, katerega delni izrazi so vsi drugi zakoni. *Bhagavad Gita* pravi, da se mu ne more izogniti nihče, ki je utelešen - sijoči, človeška bitja, živali, rastline, minerali, vsi se razvijajo znotraj tega univerzalnega zakona; celo Logos sam, utelešen v vesolju, se podreja širšemu delovanju tega zakona celotne manifestacije. Tako dolgo, dokler je nekdo povezan z materijo, utelešen v materiji, tako dolgo se nahaja znotraj karmičnega zakona. Bitje se lahko izogne ali preseže enega ali drugega od njegovih aspektov, vendar pa ne more, dokler ostaja manifestiran, izstopiti iz tega zakona.

Večna sedanjost

Ta univerzalni zakon vzročnosti povezuje v eno vse, kar se dogaja v manifestaciji, ker je univerzalni notranji-odnos. Notranji-odnos med vsem, kar obstaja - to je karma. Zato je v sožitju, sočasen, s prihodom v obstoj katerega koli posebnega vesolja. Zato je karma večna, tako kot Univerzalni Jaz. Notranji-odnos vseh stvari vedno obstaja. Nikoli se ne začne, nikoli ne preneha obstajati. "Nerealno ne obstaja, realno nikoli ne preneha obstajati." Nič ne obstaja izolirano, samo, izven odnosa, in karma je notranji-odnos vsega

kar obstaja. Manifestirana je med manifestacijo vesolja, kar se tiče tega vesolja; postane latentna ob njegovi razpršitvi.

V *vsem* vedno vse obstaja; vse, kar je bilo, vse, kar je sedaj manifestirano, vse, kar bo, vse, kar je lahko, vse možnosti kot vse dejanskosti, so vedno obstoječe v *vsem*. To, kar je zunaj, obstoječe, bivajoče, razodeto, je manifestirano vesolje. To, ki obstaja kot dejansko, čeprav znotraj, ne-razodeto, je nemanifestirani vesolje. Toda to znotraj, ne-manifestirano, je enako realno kot to zunaj, manifestirano. Notranji-odnos med bitji, v ali izven manifestacije, je večna karma. Ker *bivanje* nikoli ne preneha, tudi karma ne preneha, ampak vedno je. Ko del tega, kar je sočasno v *vsem*, postane manifestirano kot vesolje, postane notranji-odnos zaporeden in ga vidimo kot vzrok in učinek. V *bivanju*, v *vsem*, je vse povezano z *vsem*, vse je v odnosu z *vsem*, in v pojavnem, manifestiranem vesolju, se te vezi in odnosi nadaljujejo v zaporednih dogodkih, vzročno povezanih, glede na svoje zaporedje v času, to je, v pojavljanju.

Nekateri študentje se izogibajo takšnemu metafizičnemu pogledu, vendar pa, dokler ne dojamemo te ideje o večnem *bivanju*, znotraj katerega večno obstajajo vsa bitja, ne moremo doseči srži. Tako dolgo, dokler razmišljamo z oboda, se za vsakim odgovorom pojavi novo vprašanje, brezkončno začnjanje in zaključevanje z "zakaj?" za vsakim začetkom. Če se bo študent temu izognil, mora potrpežljivo iskati središče, srž, in dovoliti, da se misel o *vsem* potopi v njegov um, dokler ne postane vedno-prisotni del njegove mentalne opreme, ko postanejo vesolja razumljiva na obodu, in ko univerzalni notranji-odnos med vsemi stvarmi naravno postane vzrok in učinek v zaporedju na obodu. Rečeno je bilo, da je *večno* ocean, ki izloča vesolja kot valove. Ocean simbolizira bivanje zunaj oblike, vedno enako. Val, ki je del, ima obliko in lastnosti. Valovi se dvigajo in padajo; razpršijo se v peno, in razpršeni valovi so kot svetovi v vesolju.

Lahko pa si to predstavljamo tudi kot velikanski slap, kot slap Niagare, pri katerem je masa njegovega toka eno, ko pada, in ki se nato razdeli na brez-

številne kapljice, ki ločeno odsevajo svetlobo; in kapljice so kot svetovi, mavrica, ki so jo ustvarile, pa kot raznobarvno življenje. Toda voda je ena, medtem ko je kapljic mnogo, in tudi življenje je eno, četudi je bitij mnogo. Manifestirani ali ne-manifestirani Bog je eden in isti, čeprav različen, čeprav v manifestaciji kaže attribute in je brez atributov izven manifestacije; Logos in njegov univerzum sta eno, pa čeprav je On enost, univerzum pa različnost; On je življenje, univerzum pa oblike. Izven manifestacije je karma latentna, kajti bitja manifestiranega so le misli ne-manifestiranega; v manifestaciji je karma aktivna, so vsi deli sveta, sistema, univerzuma, notranje-povezani. Znanost objavlja, da se ne more dogoditi nobeno gibanje nekega dela, ki ne bi vplivalo na celoto, in znanstveno se vsi strinjajo. Notranji-odnosi so univerzalni, nobeden se ne more prelomiti, kajti prelom enega bi porušil enost celote. Neprekršljivost naravnega zakona počiva na njegovi univerzalnosti, in prelom zakona na kateremkoli delu bi pomenil univerzalni kaos.

Zaporedje

Videli smo, da, ko manifestacija univerzuma vsili zaporedje pojavov, tudi univerzalni notranji-odnos postane zaporedje vzroka in učinka. Toda vsak učinek nato postane vzrok, in tako naprej, brez konca, in razlika med vzrokom in učinkom ni v njuni naravi, ampak v odnosu. Notranji-odnosi, ki obstajajo v misli *večnega* postanejo notranji-odnosi med pojavi v manifestiranem univerzumu - del misli se objavi kot vesolje. Pred manifestacijo kateregakoli posebnega vesolja bo v *večnem* misel o univerzumu, ki naj bi se objavil, in njegovi notranji-odnosi. To, kar obstaja sočasno izven časa in prostora v *večnem sedaj*, se postopno pojavi v času in prostoru kot zaporedni pojavi. V trenutku, ko dojamete vesolje kot ustvarjeno iz pojavov, ste prisiljeni misliti na te pojave v zaporedju, na enega za drugim; toda v misli *večnega* oni vedno so in omejitev, zaporedje tam ne obstaja.

Celo v nižjih svetovih, kjer se mere časa tako razlikujejo ena od druge, ujamemo namig na vedno večje omejitve vedno bolj goste materije. Mozart nam govori o stanju zavesti, v katerem je prejel glasbeno kompozicijo v enem samem vtisu, čeprav je lahko v svoji budni zavesti reproduciral ta enoten vtis le v zaporedju not. In še, ko gledamo na neko sliko, dobimo enoten mentalen-vtis - pokrajine, bitke; toda mravlja, ki bo lezla preko te slike, ne bo videla celote, ampak le zaporedne vtise o delih, preko katerih je potovala.

Na podoben način, z analogijo, lahko dobimo določeno predstavo o razliki med vesoljem kot ga vidi Logos in kot ga vidimo mi. On vidi enoten vtis, popolno celoto, mi pa neskončno zaporedje, ki se počasi objavlja. To, kar je zanj notranji-odnos postane za nas zaporedje. Otroštva, mladosti, starosti ne vidimo kot celoto, ampak kot zaporedje, dan za dnem, leto za letom. To, kar je sočasno in univerzalno postane zaporedje in posebno, v naših malih umih, ki lezejo po svetu kot mravlja preko slike.

Vzpnite se na goro in pogledjte dol na mesto in videli boste, kako so hiše medsebojno povezane v bloke, ulice in tako naprej. Spoznate jih kot celoto. Toda, ko se spustite v mesto, morate hoditi iz ulice v ulico, vidite jih ločeno, v zaporedju. Tako je tudi s karmo, vidimo odnose le posamezno, enega za drugim, celo ne, da bi spoznali zaporednost odnosov, tako omejen je naš pogled.

Take prispodobe nam lahko pogosto pomagajo dojeti nevidne stvari in lahko delujejo kot podpore za našo oklevajočo domišljijo. In z vsem tem smo položili naš temeljni kamen za naš študij karme.

Karma je univerzalni notranji-odnos, ki ga lahko v vsakem vesolju vidimo kot *zakon vzročnosti*, zaradi zaporednega pojavljanja pojavov v nastajanju ali izginjanju vesolja.

Vzročnost

Ideja o vzročnosti je bila sprejeta v modernih časih. Huxley, na primer, je v *Contemporary Review* trdil, da mi poznamo le posledičnost in ne vzročnosti; rekel je, da, če se žoga giblje, potem ko smo jo udarili s palico, še ne moremo reči, da je zamah palice povzročil gibanje, ampak le to, da mu je sledilo gibanje žoge. Ta skrajni skepticizem se je močno pojavil pri nekaterih velikih ljudeh devetnajstega stoletja kot reakcija na voljno lahkovernost in na številne nedokazane domneve v srednjem veku. Reakcija je imela svoj smisel, vendar pa sedaj postopno izginja, kot vedno vse skrajnosti.

Ideja o vzročnosti se seveda pojavi v človeškem umu, pa čeprav je čuti ne potrjujejo; ko nekemu pojavu nespremenljivo sledi nek drug pojav, v razmeroma dolgem časovnem obdobju, ju v naših umih povežemo, in ko se pojavi eden, um, zaradi asociacije idej, pričakuje tudi drugega; tako nam dejstvo, da noč sledi dnevu od kar pomnimo, utrjuje prepričanje, da bo sonce vzšlo tudi jutri, kot že tolikokrat doslej. Zaporedje samo pa kljub temu še ne vključuje nujno vzročnosti; mi ne gledamo na dan kot na vzrok za noč, niti na noč kot na vzrok za dan, zato ker si nespremenljivo sledita. Da bi vpeljali vzročnost, potrebujemo več kot le nespremenljivo zaporedje; razum mora videti to, kar čuti niso sposobni razbrati - odnos med dvema stvarima, ki pripelje do pojavljanja drugega pojava, če se je pojavil prvi. Zaporedje dneva in noči ne povzročita ne eden ne drugi, ampak ju povzroči odnos med zemljo in soncem; ta odnos je pravi vzrok, ki ga kot takega prepozna razum; in tako dolgo dokler obstaja odnos nespremenjen, bosta noč in dan njegov učinek. Da bi videli eno stvar kot vzrok za drugo, mora razum vzpostaviti med njima odnos, ki mora biti dovolj močan, da en pojav proizvede drugega; takrat, in šele takrat, lahko smiselno vpeljemo vzročnost. Vezi med pojavi, ki se nikoli ne pretrgajo, ki jih razum prepozna kot aktiven odnos in ki pripeljejo v manifestacijo drug pojav, vsakokrat, ko se manifestira prvi, imenujemo vzročnost. To so sence notranjih-odnosov, ki obstajajo v *večnem*, izven prostora in časa, in ki se širijo skozi življenje vesolja, kadarkoli obstajajo pogoji za njihovo manifestacijo. Vzročnost je izraz na-

rave Logosa, izliv večne realnosti; kadarkoli v *večnem* obstaja notranji-odnos, ki zahteva zaporedje za svojo manifestacijo v času, obstaja vzročnost.

Zakoni narave

Naš naslednji korak pri študiju je preučevanje “zakonov narave.” Celotno vesolje je vključeno v idejah o zaporedju in vzročnosti, toda ko pridemo do tega, kar imenujemo zakoni narave, nismo sposobni povedati, na katero področje vse se širijo. Znanstveniki so prisiljeni govoriti z vse večjo in večjo previdnostjo, ko potujejo onstran meja trenutnega opazovanja. Vzroki in učinki, ki so trajni znotraj področja našega opazovanja, lahko sploh ne obstajajo na drugih področjih. Delovanja, ki jih tu zaznamo kot nespremenljiva, lahko prekine vdor nekega vzroka izven “znanega” v našem času, čeprav verjetno ne izven spoznavnega. Med leti 1850 in 1890 je bilo postavljenih mnogo pozitivnih ugotovitev v zvezi z ohranjanjem energije in neuničljivostjo materije. Rečeno je bilo, da v vesolju obstaja določena količina energije, ki se ne more zmanjšati ali povečati; da so vse sile oblike te energije; da lahko količina katerekoli dane sile, kot recimo toplote, varira, ne pa celotna količina energije. Tako kot lahko 20 enot dobimo iz 2 krat 10, ali 5 krat 4, ali 12 plus 8 itd, bo vsota še vedno ostala 20, tako je tudi z različnimi oblikami in celotno količino. Tudi v zvezi z materijo so bile postavljene podobne trditve; da je neuničljiva in da zato ostaja po količini vedno enaka; nekateri, kot recimo Ludwig Buchner, so izjavili, da so kemični elementi neuničljivi, da je “atom ogljika vedno bil atom ogljika” itd.

Na teh dveh idejah je bila zgrajena znanost in oblikovan temelj materializma. Toda sedaj vemo, da so kemični elementi razgradljivi in da je atom lahko vrtinec v vetru ali morda zgolj luknja, kjer ni etra. Obstajajo lahko atomi, skozi katere se sila vliva in drugi, skozi katere se izliva - od kod? - kam? Morda se lahko fizična materija razgradi, loči v eter? Ali eter lahko rodi novo materijo? Vse je dvomljivo, kjer je nekoč vladala gotovost.

Sedaj ima univerzum svoj “Krog-Ni-Prehoda.” Znotraj danega področja lahko z gotovostjo govorimo le o “zakonu narave.”

Kaj je zakon narave? G. J. N. Farquhar v članku o hinduizmu, v *Contemporary Review*, julija 1910, pravi, da morajo hindujci, če želijo izpeljati reforme, opustiti idejo o karmi. Prav lahko bi tudi rekel, da, če želi človek leteti, mora opustiti idejo o atmosferi. Razumeti zakon o karmi ne pomeni odpovedati se delovanju, ampak poznati pogoje, pod katerimi se delovanje najbolje izpelje. G. Farquhar, ki je očitno skrbno preučil moderni hinduizem, ni dojel ideje o karmi, kot je zamišljena v starih zapisih in moderni znanosti.

Zakon narave ni ukaz, ampak ugotovitev pogojev. Tega ne bomo nikoli dovolj pogosto ponavljali, ali pri tem vztrajali preveč močno. Narava ne zahteva te ali one stvari; ona pravi: “Tu so določeni pogoji; ko ti obstajajo, bodo nespremenljivo sledili taki in taki rezultati.” Zakon narave je nespremenljivo zaporedje. Če vam ni všeč rezultat, spremenite vnaprejšnje pogoje. Nevednež, ti si nebogljen, odvisen od milosti silovitih sil narave; modri, ti si mojster in njene sile ti poslušno služijo. Vsak zakon narave je sila, ki usposablja, ne pa izsiljuje, vendar pa je potrebno znanje, da bi uporabili njene moči.

Voda vre pri normalnem pritisku pri 100 stopinjah Celzija. To je pogoj. Če se povzpnete na goro, se pritisk zmanjša in voda vre pri 95 stopinjah C. Voda pri 95 stopinjah nam ne da dober čaj. Ali vam zato narava prepoveduje, da bi pili dober čaj na gorskem vrhu? Sploh ne: pri normalnem pritisku voda vre pri potrebni temperaturi za kuhanje čaja; nimate dovolj pritiska; nadoknadite manjko; ujemite vašo bežečo paro, dokler ne bo prispevala potrebnega pritiska in si boste lahko skuhalo čaj z vodo pri 100 stopinjah. Če želite narediti vodo z združevanjem vodika in kisika, potrebujete določeno temperaturo, ki jo lahko dobite z električno iskro. Če vztrajate in ohranjate temperaturo na ničli, ali pa zamenjate vodik z dušikom, ne boste mogli dobiti vode. Narava oblikuje pogoje, katerih posledica je proizvodnja

vode in vi jih ne morete spremeniti; narava niti ne priskrbi niti ne odtegne vode; če si jo želite, morate prinesiti skupaj potrebne stvari in tako ustvariti pogoje. Brez teh ni vode. S temi imamo neizogibno vodo. Ali ste vezani ali svobodni? Svobodni, da ustvarite pogoje; vezani na rezultat, ko ste jih enkrat ustvarili. Ko to spozna, se znanstveni človek sooči iz oči v oči s težavo, ne usede se nemočno, ampak poišče pogoje, pod katerimi lahko pride do rezultata; se uči, kako ustvariti pogoje, prepričan, da lahko pride do ustreznega rezultata.

Lekcija o zakonu

To je velika lekcija, ki jo znanost uči sedanjo generacijo. Religija jo je učila veke, vendar raje dogmatično kot racionalno. Znanost dokazuje, da je znanje pogoj za svobodo in da človek lahko doseže le to, kar pozna. Znanstveni človek opazuje posledice; vedno znova in znova izvaja svoje preizkuse; odstranjuje vse, kar je slučajno, stransko, nepomembno, in počasi, z gotovostjo odkriva, kaj sestavlja nespremenljivo vzročno posledico. Ko je enkrat prepričan v svoja dejstva, deluje z nedvoumno gotovostjo, in narava nagradi njegovo racionalno gotovost z uspehom in brez sence ovinkarjenja.

Iz te gotovosti raste "vzvišena potrpežljivost raziskovalca." Luther Burbank bo v Kaliforniji posejal na milijone semen, selekcioniral na tisoče rastlin, križal nekaj sto, in potrpežljivo korakal proti cilju; on lahko zaupa zakonom narave, in, če mu ne bo uspelo, bo vedel, da je napako naredil on sam, ne pa semena.

Obstaja zakon narave, s katerim gmote materije težijo h gibanju proti zemlji. Ali naj potem rečem: "Ne morem se povzpeti po stopnicah; ne morem plavati po zraku?" Ne, obstajajo še drugi zakoni. Jaz kljubujem sili, ki me pritiska k tlom; sila, ki je shranjena v mojih mišicah, mi pomaga dvigniti moje telo. Oseba, katere mišice so slabotne zaradi vročine, mora obležati nemočno na tleh; toda jaz ne kršim zakona, če uporabim silo mišic in se povzpnem.

Nespremenljivost zakona ne veže - osvobaja. Ona omogoča znanost in racionalizira človekov napor. V vesolju brez zakonov bi bil napor jalov, razum neuporaben. Morali bi biti divjaki, trepetati v objemu sil, čudnih, nepreračunljivih, strašnih. Predstavljajte si kemika v laboratoriju, kjer je dušik enkrat inerten, drugič eksploziven, kjer je kisik danes oživiljen, jutri zadušen! V vesolju brez zakonov si ne bi upali premikati, saj ne bi vedeli, kaj nam lahko prinese kakršnokoli delovanje. Zaradi nespremenljivosti zakona se lahko gibamo varno, z gotovostjo.

Karma ne stiska

Karma je velik zakon narave, z vsem, kar vključuje. Tako, kot se lahko z gotovostjo gibljemo v fizičnem vesolju, ker poznamo njegove zakone, tako se lahko gibljemo z gotovostjo tudi v mentalnem in moralnem vesolju, ko se naučimo njunih zakonov. Večina ljudi je glede na svoje mentalne in moralne pomanjkljivosti bolj v položaju človeka, ki odklanja vzpon zaradi zakona gravitacije. Nemočno obsedijo in pravijo: "To je moja narava. Ne morem pomagati." Res, to je človekova narava, kakršno je ustvaril v preteklosti, in to je "njegova karma." Toda s poznavanjem karme on lahko spremeni svojo naravo, tako da bo jutri drugačna kot je danes. On ni v objemu neke neizogibne usode, ki mu je bila vsiljena od zunaj; on je v svetu zakona, polnem naravnih sil, ki jih lahko uporabi zato, da doseže tako stanje stvari, kot si ga želi. Znanje in volja - to je tisto, kar potrebuje. On mora spoznati, da karma ni moč, ki stiska, ampak ugotovitev pogojev, iz katerih izhajajo nespremenljivi rezultati. Tako dolgo, dokler živi neskrbno, na lahkotno vesel način, tako dolgo bo kot človek, ki plava s tokom, ki ga zadane vsak plavajoč hlod, ki ga odnese vsak slučajen vetrič, ki ga zagrabi vsak slučajen vrtinec. Zakon ga usposablja, da doseže svoje cilje uspešno, da jih postavi v svoj doseg sile, da jih lahko uporabi. On lahko preoblikuje, spremeni, preusmeri v druge smeri naravo, ki je neizogibni rezultat njegovih preteklih želja, misli in dejanj; bodoča narava je tako neizogibno kot je sedanja, re-

zultat pogojev, ki jih sedaj preišljeno ustvarja. "Navada je druga narava," pravi pregovor; in misel ustvarja navade. Kjer obstaja zakon, noben dosežek ni nemogoč, in karma je jamstvo za človekovo evolucijo v mentalno in moralno popolnost.

Uporabite ta zakon

Sedaj moramo ta zakon uporabiti v vsakodnevnem življenju človeka, uporabiti princip v praksi. Prav izguba razumljivih odnosov med večnimi principi in prehodnimi dogodki je naredila moderno religijo tako ne-operativno v skupnem življenju. Človek bo počistil svoje dvorišče, ko bo razumel odnos med umazanijo in boleznijo; vendar pa pušča svoja mentalna in moralna dvorišča ne-počiščena, ker ne vidi odnosa med svojimi mentalnimi in moralnimi pomanjkljivostmi in različnimi groznimi posmrtnimi izkušnjami, s katerimi mu pretijo religije. Zato, ali ne verjame v grožnje in neskrbno hodi po svoji poti, ali pa upa, da se bo izognil posledicam s kakšnim umetnim dogovorom z avtoritetami. V obeh primerih ne počisti svojih poti. Ko bo spoznal, da je zakon enako neprekršljiv v mentalnih in moralnih svetovih kot v fizičnem, lahko upa, da bo postal enako razumen tudi v prvih dveh kot je v slednjem.

Človek v treh svetovih

Človek, kot vemo, živi normalno v treh svetovih, fizičnem, čustvenem in mentalnem ter prihaja v stik z vsakim od teh s telesom, oblikovanim iz istega tipa materije, tako da v vsakem od teh svetov deluje z ustreznim telesom. Zato v vsakem ustvarja rezultate, ki so v skladu z njihovimi ustreznimi zakoni in močmi, ki so vse del vse-prežemajočega zakona karme. Med svojim vsakodnevnim življenjem v budni zavesti ustvarja "karmo," to je, rezultate, z delovanjem želje in misli v teh treh svetovih. Medtem, ko njegovo fizično telo spi, ustvarja karmo v dveh svetovih - čustvenem in mentalnem.

Količina takrat ustvarjene karme je odvisna od stopnje, ki jo je dosegel v evoluciji.

Lahko se omejimo na te tri svetove, saj tistih višjih povprečni človek ne nastanjuje zavestno; vendar pa bi morali le omeniti, da smo ljudje kot drevesa, katerih korenine so ukoreninjene v višjih svetovih, veje pa se širijo v treh nižjih svetovih, v katerih prebivajo naša smrtna telesa in v katerih deluje naša zavest.

Zakoni delujejo znotraj njihovih lastnih svetov in preučiti je potrebno ali je njihovo delovanje neodvisno; ravno tako kot znanost preučuje zakone, ki delujejo znotraj določenega področja, vendar pa ne pozablja na širše delovanje dlje segajočih pogojev. Tako mora tudi človek, medtem ko deluje na treh področjih, fizičnem, čustvenem in mentalnem, biti pozoren na daljnosežnost zakona, ki jo vključuje znotraj svojega področja delovanja. Na vseh področjih so zakoni neprekršljivi in nespremenljivi in vsak prinaša svoje lastne učinke, čeprav je končni rezultat njihove interakcije delujoča sila, ki ostaja potem, ko je doseženo ravnovesje vseh nasproti delujočih sil. Vse, kar na splošno velja za zakone, velja tudi za karmo, veliki zakon. Če so prisotni vzroki, morajo slediti dogodki. Vendar, če odvzamemo ali dodamo določene vzroke, se morajo učinki spremeniti.

Človek se napije, ali potem lahko reče: "Moja karma je, da pijem!?" On se napije, ker v njem obstajajo določene težnje, prisotnost lahkotnih prijateljev in okolja, v katerem je pitje utrjeno. Recimo, da si želi obvladati svojo zlo navado; on pozna tri pogoje, ki ga pripeljejo do pijančevanja. Lahko reče: "Nisem dovolj močan, da bi se uprl svojim lastnim težnjam v prisotnosti pijače in družbe lahkoživcev. Ne bom šel več tja, kjer imajo pijačo, niti se ne bom več družil z ljudmi, ki me skušajo s pitjem." On spremeni pogoje, odstrani dva od treh, čeprav še ni takoj sposoben spremeniti tretjega, in rezultat je, da se ne napije. On ne "posega v karmo," ampak se nanjo naslanja; niti ne "posega v karmo" prijatelj, če ga prepričuje, naj se ne družil z slabimi prijatelji. Ne obstaja karmični ukaz, da mora človek pijančevati, ampak obstajajo le določeni pogoji, zaradi katerih se bo gotovo napil; obstaja, to je

res, še drug način spreminjanja pogojev, vnos velikega napora volje; ta tudi vpelje nov pogoj, ki bo spremenil rezultat - z dodajanjem, namesto odstranitvijo.

V edinem smislu, po katerem človek "posega" v zakone narave, je popolna svoboda, da ravna, tako kot si želi in zmore. On lahko omrtvi delovanje ene sile, tako da proti njej vpelje drugo; on lahko premaga gravitacijo z mišičnim naporom. V tem smislu lahko posega v karmo tako kot hoče in tudi bo posegal, če so rezultati nezaželeni. Vendar pa izraz ni najbolj posrečen in je podvržen napačnemu razumevanju.

Zakon je: takšni in takšni vzroki pripeljejo do takšnih in takšnih rezultatov. Zakon je nespremenljiv, vendar pa je igra pojavov stalno spremenljiva. Najbolj mogočen vzrok vseh vzrokov sta človeška volja in človeški razum, pa je kljub temu to tisti vzrok, ki ga ljudje večinoma opuščajo, ko govorijo o karmi. Mi smo vzroki, zato ker smo božanska volja, eno z Bogom v bistvu našega bitja, čeprav nas ovira neznanje in delovanje skozi gosto materijo, ki nas omejuje, dokler je ne osvojimo, tako da jo poduhovimo. Nespremenljivost karme ni nespremenljivost učinkov, ampak zakona, in ta je tisti, ki nas osvobaja. Res bi bili pravi sužnji v svetu, kjer bi se vse odvijalo po naključju. Toda naša svoboda in varnost sta v svetu zakona, v skladu z našim znanjem. V srednjem veku so bili kemiki brez dvoma svobodni, da dosežejo rezultate, ki so si jih želeli, vendar pa niso sprejeli rezultatov, takih kot so bili, nepredvideni in večinoma nezaželeni, celo na račun njihovega lastnega zdravja. Rezultat nekega eksperimenta je lahko koristen dosežek, ali pa lahko pomeni, da se bo eksperimentator razletel na delce. Roger Bacon je vpeljal vzroke, ki so ga stali očesa in prsta ter občasnih omedlevic, zaradi katerih se je znašel na tleh; izven območja našega znanja smo v nevarnosti, in vsak vzrok, ki ga vpeljemo, nas lahko uniči, kajti v mentalnih in moralnih svetovih smo skoraj kot Roger Bacon; znotraj območja našega znanja, pa se lahko gibljemo varno in svobodno, kot dobro izurjen kemik danes. V vseh treh svetovih, v katerih živimo, velja, da več kot vemo več lahko predvidimo in nadziramo. Kajti zakon je neprekršljiv in nespremenljiv, zato je

znanje pogoj za svobodo. Preučujmo zato karmo in uporabimo naše znanje za upravljanje naših življenj. Tako številni ljudje pravijo: "Oh! kako si želim biti dober," in ne uporabljajo zakona, da bi ustvarili vzroke, katerih rezultat bi bila dobrot; kot če bi kemik rekel: "Oh! kako si želim imeti vodo," ne da bi ustvaril pogoje, iz katerih jo bo dobil.

Nadalje, spomniti se moramo, da vsaka sila deluje vzdolž svoje lastne posebne smeri, in da, ko se določeno število sil sreča na neki določeni točki, je izid vseh sil rezultanta. Tako kot v vaši šoli, ko smo se učili, kako sestaviti iz različnih sil paralelogram in odkrili rezultanto njihove kompozicije; tako se tudi ob karmi lahko učimo razumeti konflikt med silami in njihovo kompozicijo, da bi prišli do ene same rezultante. Slišimo, da ljudje sprašujejo, zakaj dobremu človeku ne uspe v poslu, medtem ko slabemu ja. Vendar med dobroto in pridobivanjem denarja ni vzročne povezave. Prav tako bi lahko rekli: "Sem zelo dober človek; zakaj ne morem leteti po zraku?" Dobrota ni vzrok za letenje, niti ne prinaša denarja. Tennyson se je dotaknil velikega zakona, ko je v svoji pesnitvi "Wages" (Plačila) izjavil, da plačila za kreposti niso ne "prah," ne počitek, ne užitek, ampak slava aktivne nesmrtnosti. "Krepost je svoja lastna nagrada" v najbolj polnem pomenu teh besed. Če smo resnicoljubni, je naša nagrada to, da postane naša narava bolj resnicoljubna, in to velja za vsako krepost. Karmični rezultati so lahko le iste narave kot njihovi vzroki; oni niso samovoljni, kot človeške nagrade.

Razumevanje resnice

To se zdi očitno: kdaj se torej pojavi splošen občutek, da bi moral dobroto spremljati uspeh v življenju? Mi se lahko uspešno spopademo z neko napako le, če razumemo resnico, ki leži v srcu napake, ki ji daje vitalnost in ji omogoča širitev in vztrajnost. Resnica v tem primeru je ta, da, če se človek uskladi z božanskim zakonom, je posledica take harmonije sreča. Napaka je, če istovetimo posvetni uspeh s srečo, in če spregledamo element časa. Človek, ki se je začel ukvarjati s poslom, se je odločil, da bo resnicoljuben

in da ne bo služil na račun drugih. On vidi tiste, ki so bili pred njim lažnivi in brezskrupolozni; če je slaboten, bo izgubil lasten pogled in jih morda celo začel posnemati. Če je močan, bo rekel: "Delal bom v harmoniji z božanskim zakonom, ne glede na to, kakšni so lahko neposredni posvetni rezultati;" dosegel bo notranji mir in srečo, vendar pa ne bo imel uspeha; kljub temu pa se mu po dolgem času lahko pripeti tudi to, kajti tisto, kar je izgubil v denarju, je pridobil v zaupanju; kajti človek, ki je goljufal enkrat lahko kadarkoli spet goljufa, in nihče mu ne bo zaupal. V tekmovalni družbi pomanjkanje tankovestnosti prinaša takojšen uspeh, medtem ko v družbi sodelovanja "plačilo" prinaša vestnost. Dajati delavcem mizerne plače, zaradi tekmovalnosti, ki te v to prisili, lahko pripelje takojšen uspeh v primerjavi s poslovnimi tekmeči; in človek, ki daje plačilo za decentno življenje, se lahko znajde izločen iz tekme za izobiljem; toda, na dolgi rok, bo slednji lahko računal na boljše opravljeno delo in bo v prihodnosti požel setev sreče tam, kjer je posejal seme. Odločiti se moramo glede naše poti in sprejeti rezultate ne da bi gledali na denar kot na plačilo za dobroto, ne da bi gledali na nepravilnost, ko oster brezskrupoložnež doseže to, kar hoče.

Poučna, če že ne prijetna indijska povest govori o človeku, ki je krivično ravnal z drugim, ki se je jokajoč pritožil kralju. Ko je kralj določil naj sam izbere kazen, ki naj jo dobi njegov sovražnik, je človek prosil kralja naj poveča sovražnikovo bogastvo; ko ga je kralj vprašal za vzrok njegovega čudnega obnašanja, je strogo odgovoril, da mu bosta bogastvo in posvetni uspeh dala več priložnosti za napačno delovanje, kar mu bo prineslo bolj grenko trpljenje v življenju po smrti. Pogosto so najhujši sovražnik kreposti ugodni materialni pogoji, in ti, o katerih govorijo kot o dobri karmi, pogosto pripeljejo do nasprotnih rezultatov. Številni, ki delujejo popolnoma v redu v težavah, zaidejo v blagostanju in postanejo zastrupljeni od posvetnih užitkov.

Preučimo sedaj, kako človek vpliva na svoje okolje, ali, v znanstvenem jeziku, kako organizem deluje na svoje okolje.

Človek in njegovo okolje

Človek vpliva na okolje na več načinov, katere pa lahko razvrstimo v tri načine samo-izražanja: z voljo, z mislijo, z delovanjem.

Razviti človek je sposoben zbrati svoje energije, jih združiti v eno, ki jo pošlje naprej, da povzroči akcijo. Ta koncentracija energij v eno samo silo, ki jo ohranja v pripravljenosti znotraj sebe, pripravljeno na vrvici za izliv, je volja; to je notranja koncentracija, eden od načinov trojnega samo-izraza. V pod-človeških kraljestvih in v nižjih človeških pod-oddelkih pritegnejo njegove energije predmeti, ki nudijo ugodje in bolečino, in te mnogovrstne energije, ki jih pritegnejo zunanji predmeti, so želje, najsi privlačnosti ali odbojnosti. Le, ko so te vse zbrane, povezane in usmerjene proti enemu samemu cilju, lahko to eno energijo, ki je pripravljena za delovanje, imenujemo volja. Ta volja je samo-izraz, to je, usmerja jo Jaz; Jaz določa smer, ki bo izbrana, in temelji svojo odločnost na preteklih izkušnjah. V pod-človeških in nižjih človeških kraljestvih so želje pomemben dejavnik v karmi in porajajo zelo različne rezultate; pri višjem človeku je volja najbolj potenten karmični vzrok, in ko človek preobrazi želje v voljo, on "vlada svojim zvezdam."

Način samo-izražanja, ki ga imenujemo mišljenje, pripada aspektu Jaza, preko katerega postane zavesten zunanjega sveta, aspektu spoznavanja. To pridobiva znanje in delovanje Jaza na pridobljeno znanje je mišljenje. Tudi ta je pomemben dejavnik v karmi, saj je ustvarjalno in, kakor vemo, izgrajuje značaj.

Način samo-izražanja, ki neposredno vpliva na okolje, energija, ki izhaja iz Jaza, je aktivnost (delovanje), akcija Jaz-a na Ne-Jaz. Moč koncentriranja vseh sil v eno je volja; moč postati zavesten zunanjega sveta je spoznavanje; moč vplivanja na zunanji svet je aktivnost. Tej akciji neizogibno sledi reakcija iz zunanjega sveta - karma. Notranji vzrok za reakcijo je volja; narava reakcije je povezana s spoznavanjem; neposreden povzročitelj reakcije je aktivnost. Te predstavljajo tri niti karmične vrvi.

Tri usode

“Bog je ustvaril človeka po svoji podobi,” pravi židovska sveta knjiga, in trojnosti velikih religij so simboli treh aspektov božanske zavesti, ki odsevajo v trojnosti človeka. Prvi Logos teozofa, Mahadeva hindujca, Oče kristjana, v katerem prevladuje *volja*, kaže moč vrhovne oblasti, zakon, po katerem je zgrajen univerzum. Drugi Logos, Višnu, Sin, je *modrost*, vse-podpirajoča in vse-prežemajoča moč, s katero se univerzum ohranja. Tretji Logos, Brahma, Sveti duh je agent, kreativna moč, s katero se univerzum manifestira. Nič ne obstaja v božanski ali človeški zavesti, kar se ne bi izrazilo v enem od teh treh načinov samo-izražanja.

Nadalje, materija ima tri temeljne kvalitete, ki se ločeno odzivajo na te tri načine zavesti, in brez teh se ne more manifestirati nič več kot se zavest lahko izrazi brez svojih načinov. Ima inertnost (*tamas*), pravi temelj vsega, stabilnost, ki je nujna za obstoj, kvaliteta, ki se odziva na voljo. Ima gibljivost (*rajas*), sposobnost gibanja, ki se odziva na aktivnost. Ima ritem (*sattva*), izenačevalec gibanja (brez katerega bi bilo gibanje kaotično, destruktivno), ki se odziva na spoznavanje. Sistem joge, ki obravnava vse s stališča zavesti, imenuje to kvaliteto ritma “spoznavnost,” tista, ki omogoča, da duh spozna materijo.

Vse, kar je v naši zavesti, vpliva na okolje, in celotno okolje, na katerega vpliva naša zavest, ustvarja naš svet. Notranji-odnos med našo zavestjo in našim okoljem je naša karma. S temi tremi načini zavesti mi predemo našo individualno karmo, univerzalni notranji-odnos med Jazom in Ne-Jazom mi specializiramo v ta individualni notranji-odnos. Ko se dvignemo nad ločenost, individualni zopet postane univerzalni notranji-odnos, toda ta univerzalni notranji-odnos ne more biti transcendiran, dokler obstaja manifestacija. To specializiranje univerzalnega in poznejša univerzalizacija specializiranega je narava “večnih poti sveta” - poti napredovanja, zbiranja izkušenj, in poti povratka, prinašanja bogastva izkušenj domov; to je *veliko*

kolo evolucije, tako neizprosno, če ga gledamo z zornega kota materije, tako blaženo, če gledamo nanj z zornega kota duha.

“Življenje ni jok, ampak pesem.”

Pari trojic

Tako imamo tri dejavnike v duhu za ustvarjanje karme in tri ustrezne kvalitete v materiji, in te moramo preučevati, da bi postala naša karma takšna, kakršna bi želeli, da bi bila. Lahko jih preučujemo po kateremkoli vrstnem redu, vendar je iz mnogih razlogov primerno, da najprej preučimo dejavnik spoznavanja, kajti v njem leži moč znanja in izbire. Mi lahko spremenimo naše želje z uporabo mišljenja, ne moremo pa spremeniti naših misli, čeprav jih lahko obarvamo z željo; tako v končni analizi akcijo sproži v gibanje mišljenje.

Na zgodnjih stopnjah divjaštva, kot tudi pri novorojencu, akcijo povzročajo privlačnosti in odbojnosti. Toda skoraj v trenutku se pojavi spomin, spomin na privlačnost, s hotenjem po ponovnem izkušanju; spomin na odbojnost, s hotenjem po izogitvi. Stvar je nudila ugodje; pojavi se pomnjenje - misel o; želja po; sledi akcija, da bi jo pridobili. To troje ne more biti resnično ločeno, saj ni akcije, pred katero se ne bi pojavili misel in želja, in ki ju ne bi spet sprožili, potem ko se je predstavila. Akcija je zunanji znak nevidne misli in želje, in njena dejanska izpolnitev poraja novo misel in željo. Te tri tvorijo krog, ki se nenehno obrača.

Mišljenje - graditelj

Mišljenje deluje na materijo; vsako spremembo v zavesti spremlja odgovor vibracije v materiji in podobna sprememba, ko je pogosto ponovljena, povzroči podobno vibracijo. Ta vibracija je močnejša v materiji, ki je bližja vam, in materija, ki je najbližja vam je vaše mentalno telo. Če vi ponavljate

neko misel, ta ponovi ustrezno vibracijo, in kadarkoli materija zavibrira na poseben način, bo toliko lažje zanjo vibrirati na isti način, kot pa vibrirati na nek nov način, in bolj pogosto, ko ponavljate misel, lažji je vibracijski odziv. Kmalu, po določenem številu ponovitev, se bo v materiji vašega mentalnega telesa vzpostavila težnja, ki bo avtomatično ponovila vibracijo, sama od sebe; ko se to zgodi, ker sta vibracija v materiji in misel v zavesti neločljivo povezani - se v umu pojavi misel brez kakršnekoli vnaprejšnje aktivnosti s strani zavesti.

Zato, ko imate misel o neki stvari - krepost, čustvo, hotenje - in ste premišljeno prišli do zaključka, da je to zaželena stvar, imeti to krepost, občutiti to čustvo, delovati v skladu s tem hotenjem, potem se mirno usedete k delu, da bi ustvarili navado mišljenja.

Premišljeno mislite nanjo vsako jutro nekaj minut, in kmalu boste odkrili, da se spontano porodi v umu (s prej omenjeno avtomatično aktivnostjo materije). Vztrajajte pri svojem ustvarjanju misli, dokler niste oblikovali močne navade mišljenja, navade, ki jo je mogoče spremeniti le z enako dolgim procesom razmišljanja v nasprotni smeri. Celo proti nasprotovanju volje se v umu pojavi misel - kot ste mogoče odkrili, ko niste mogli zaspali zaradi neprostopvoljnega ponavljanja utrudljive misli. Če ste tako vzpostavili navado, recimo, poštenja, boste delovali avtomatično pošteno; in če vas močan izbruh želje potisne v nepoštenje, ob kakšni priložnosti, vas bo navada poštenja mučila, kot ne bi nikoli mučila navajenega tatu. Ustvarili ste navado poštenja; tat nima takšne navade; zato mentalno trpite, ko je ta navada prelomljena, medtem ko tat sploh ne trpi. Vztrajnost v krepitvi takšne mentalne navade, dokler ne postane močnejša od katerikoli druge sile, ki bi se ji lahko zoperstavila, ustvarja zanesljivega človeka; on se dobesedno ne more lagati, ne more krasti; v sebi je zgradil nepremagljivo krepost.

Z mislijo lahko torej izgradite katerokoli navado, ki ste si jo izbrali. Ne obstaja krepost, ki je ne morete ustvariti z mišljenjem. Z vami delujejo sile narave, in ko razumete, kako jih morate uporabiti, postanejo vaši služabniki.

Če ljubite svojega moža, svojo ženo, svojega otroka, odkrijete, da to čustvo ljubezni povzroča v tistih, ki jo čutijo, srečo. Če usmerite ljubezen navzven, proti drugim, je rezultat povečana sreča. Ko vi to vidite in s hotenjem po sreči vseh začnete premišljeno misliti ljubezen do drugih, v vse večjem in večjem krogu, dokler ni ljubeča drža vaša normalna drža do vseh, ki jih srečate. Tako ste ustvarili navado ljubezni in posplošili neko čustvo v krepost, kajti krepost je le dobro čustvo, ki postane splošno in trajno. (Glej: Bhagavan Das, *The Science of the Emotions* - Znanost o čustvih.)

Vse je pod zakonom; vi ne morete doseči mentalne spretnosti ali moralne kreposti, če sedite in ne počnete ničesar. Oboje lahko dosežete le z naporom in vztrajnim razmišljanjem. Vi lahko izgradite vašo mentalno in moralno naravo z mišljenjem, kajti "človeka ustvarja mišljenje; o čemer misli, to postane; zato razmišljajte" o tem, kar si želite biti, in neizogibno se bo to zgodilo. Tako morate postati mentalni in moralni atleti, in vaš značaj bo hitro rasel; vi ste v preteklosti ustvarili značaj, s katerim ste se rodili; sedaj ustvarjate značaj, s katerim boste umrli in s katerim se boste vrnili. To je karma. Vsak se rodi z značajem, in značaj je najbolj pomemben del karme. Musliman pravi, da se "človek rodi z usodo, ki je zavezana okoli njegovega vratu." Kajti človekova usoda je povsem odvisna od njegovega značaja. Močan značaj lahko preseže najbolj neprijazne okoliščine in prepleza najbolj težavne ovire. Slaboten značaj okoliščine porazijo in pade pod najbolj banalnimi ovirami.

Praktična meditacija

Celotna teorija meditacije je zgrajena na teh zakonih mišljenja; kajti meditacija je le premišljeno in vztrajno mišljenje, usmerjeno proti posebnemu cilju in je zato močan karmični vzrok. Z uporabo znanja in mišljenja za preobrazbo značaja, lahko zelo hitro dosežete želeni rezultat. Če ste bili rojeni kot strahopetec, se lahko zamislite pogumnega; če ste se rodili nepošteno, se lahko zamislite kot poštenega; če ste bili rojeni kot lažnivec, se lahko

zamislite kot resnicoljubnega. Imejte zaupanje v sebe in v zakon. Ne smemo pozabiti še na eno stvar. Konkretna misel najde svojo naravno realizacijo v akciji, in če vi ne oddelate misli, potem zaradi reakcije misel oslabite. Neutrudljiva akcija vzdolž smeri mišljenja mora slediti misli, sicer bo napredek počasen.

Spoznajte torej, medtem ko ne morete sedaj vplivati značaj, s katerim ste bili rojeni, in da je to dejstvo, ki globoko vpliva na vašo sedanjo usodo in označuje te vašo smer aktivnosti v tem življenju, pa vi lahko, z mišljenjem in delovanjem, ki na njem temelji, spremenite svoj vrojeni značaj, odstranite njegove slabosti, uničite njegove napake, okrepite njegove dobre kvalitete, razširite njegove zmožnosti. Rojeni ste z danim značajem, vendar ga lahko spremenite. Ponujeno vam je znanje, kot tudi sredstva za spreminjanje, in vsak mora postaviti to znanje v prakso sam.

Volja in želja

Obravnavati moramo še željo in aktivnost. Volja je energija, ki je pripravljena na akcijo, in dokler nanjo vpliva privlačnost in odbojnost zunanjih predmetov, jo imenujemo želja, nižji aspekt volje, kot je mišljenje nižji aspekt spoznavanja. Če človek, soočen s predmetom, ki mu nudi ugodje, seže po njem brez razmišljanja, ga žene želja: če se zadrži in reče: "Ne smem ga užiti sedaj, ker moram opraviti neko dolžnost," ga vodi volja. Ko energijo Jaza nadzira in vodi zdrav razum, je to volja; ko se izliva nebrzdano, ko jo privlačni predmeti vodijo sem ter tja, je to želja.

Želje se v nas porajajo spontano; radi imamo neko stvar, ne maramo druge, in naše simpatije in antipatije so nehotene; niso pod nadzorom volje, niti razuma. Mi lahko ustvarimo razloge zanje, ko jih želimo opravičiti, vendar pa so one elementali, ne-racionalne predhodnice misli. Vendarle jih je mogoče pripeljati pod nadzor in spremeniti - čeprav ne neposredno.

Obravnavajmo fizični okus; olivo, konzervirano v solnici, ponudimo otroku, ki jo bo večinoma z gnusom zavrnil. Vendar je modro imeti rad olive in mladi ljudje vztrajajo in jih jedo, odločeni, da so jim všeč, in kmalu so jim res. Oni so spremenili svojo antipatijo v simpatijo. Kako pride do spremembe okusa? Z delovanjem volje, ki jo usmerja um.

Obvladovanje želje

Mi lahko želje spremenimo z mišljenjem. Narava želja, s katero smo se rodili, je dobra, slaba ali nevtralna, in hodi v zgodnjem otroštvu po svoji lastni poti. Kmalu jo začnemo preiskovati in ugotovimo, da so nekatere želje koristne, druge nekoristne ali celo škodljive. Nato si ustvarimo mentalno podobo o naravi-želje, ki je koristna in plemenita, in se premišljeno lotimo ustvarjanja z močjo mišljenja. Obstajajo nekatere fizične želje, ki, kot vidimo, prinašajo bolezen, če jih ne nadziramo: požrešnost zaradi zadovoljstva nad okusom; alkoholizem zaradi razveselitve in oživitve; predajanje užitek spolnosti. Pri drugih vidimo, da te povzročajo odvisnost, živčni stres, predčasno izčrpanost. Odločimo se, da se jim ne bomo predajali; obrzdamo konje čustev z uzdami uma in jih premišljeno zadržujemo, čeprav se borijo; če so zelo uporne, priključimo podobo požeruha, pijanca, zaskrbljenega razuzdanca, in tako ustvarimo odboj do vzrokov, ki iz njih ustvarjajo to, kar so. In tako je tudi z vsemi drugimi željami. Premišljeno izberite in opogumite tiste, ki vodijo do ugodij, ki vas prefinijo in povzdignejo, ter zavrnite tiste, katerih rezultat je grobost telesa in uma. V vašem upiranju bo prihajalo do napak, vendar navzlic napakam, vztrajajte. Najprej boste popustili želji in se prepozno spomnili, da ste se odločili vzdržati; vztrajajte. Kmalu se bosta želja in spomin na dober sklep pojavila skupaj, in takrat bo nastopilo obdobje boja - vaša Kurukshetra - in vi boste včasih zmagali, včasih izgubili; vztrajajte. Uspehi se bodo množili in porazi redčili; vztrajajte. Nato želja umre, in vi bdite ob njenem grobu, da se le ne bi zopet dvignila

in oživela. Končno ste opravili s to obliko želje za vedno. Delovali ste z zakonom in zmagali.

Dve drugi pomembni točki

1. Študentje so včasih vznemirjeni, ker v sanjah popustijo pod pregreho, ki so jo tu spodaj obvladali, ali pa čutijo razburjenje želje, za katero so mislili, da je že dolgo mrtva. Znanje bo odstranilo vznemirjenje. V sanjah je človek v svojem astralnem telesu in razburjenje želje, ki je preslabotna, da bi povzročila vibriranje fizične materije, bo povzročilo vibracijo v astralni materiji; sanjavec se mora upreti in takoj, ko se bo tako odločil, bo želja prenehala. Poleg tega, bi moral vedeti, da bo v astralnem telesu ostala še nekaj časa oslABLJENA materija, ki je bila prej uporabljana, kadar se je pojavila želja, ki pa je sedaj, zaradi neuporabe, v procesu razgradnje. To lahko začasno oživi prehodna oblika želje in tako povzroči umetno vibriranje. Človeku so to lahko zgodi v snu ali v budnosti. Je pa le umetno gibanje trupla. Zavrnite ga: "Ti ne pripadaš meni. Odidi!" In vibracija se bo umirila.

2. Bojevniki, ki se bori z željo, ne sme dovoliti umu, da bi se ustavljal na predmetih, ki porajajo željo. Pomnimo, misel je kreativna. Misel bo prebudila željo in jo pognala v silovito delovanje. O človeku, ki se vzdrži dejanja, vendar pa uživa v misli, je Šri Krišna strogo rekel: "Tak varajoči človek se imenuje licemerec." Če jo hrani misel, želja ne more umreti. Postane lahko le močnejša zaradi-fizične potlačitve. Bolje je, da se z željo ne borimo, ampak jo obidemo. Če se pojavi, odvrnemo um k nečemu drugemu, h knjigi, igri, k čemerkoli, ki je obenem čisto in privlačno. Z bojem se um z njo ukvarja in jo zato hrani in krepi. Če veste, da se bo želja pojavila, imejte pripravljeno nekaj, k čemer se lahko takoj usmerite. Tako jo boste sestradali, saj se ne bo mogla hraniti ne z dejanjem ne z mislijo.

Nikoli ne pozabimo, da so predmeti poželjivi, ker izhajajo iz Boga. "Nič gibljivega ali negibljivega ne more obstajati izven Mene." Na določeni stopnji evolucije, je privlačnost predmetov uporabljena za razvoj. Šele pozneje

jo zamenjamo. Otrok se igra z lutko; to je dobro; razvija izvorno materinsko ljubezen. Toda odrasla ženska, ki bi se igrala z lutko, bi bila vredna usmiljenja. Predmeti želje izzovejo čustva, ki pomagajo pri razvoju in spodbujajo prizadevanje. Prenehajo biti koristne, ko jih prerastemo, in s tem, ko prenehajo biti koristne, postanejo zlobne.

Zakaj vse to omenjamo v zvezi s karmo je samo po sebi očitno. Ker z željo ustvarjamo priložnosti in pritegnemo k sebi predmete želje; naše želje pa sedaj izdelajo načrt naših priložnosti in nato naših posesti. Če ne gojimo drugih, kot le čiste misli, in si ne želimo nič, kar ne bi mogli uporabiti v služenju, si zagotovimo prihodnost priložnosti za pomoč prijateljem ter posesti, ki bodo shranjene za Mojstrovo delo.

Tretja nit

Sedaj moramo obravnavati, kako karma deluje v povezavi z aktivnostjo, tretjim aspektom Jaza. Naše aktivnosti - načini, na katere vplivamo na zunanji svet materije - predejo tretjo nit naše karme in v mnogih ozirih je ta najbolj pomembna. Naše misli in naše želje, takoj ko se izlijejo navzven, s sprožitvijo vibracij v mentalni in astralni materiji, ki nas obdaja, ali z ustvarjanjem miselnih-oblik in oblik-želja, postanejo aktivnosti, naše akcije na zunanje svetove življenja in oblike, zavesti in teles. V trenutku, ko se sprožijo navzven, vplivajo na stvari in ljudi, so akcija ali reakcija, odvisno od primera, organizma na okolje. Reakcija naših misli na nas same je, kot smo videli, gradnja značaja in sposobnosti; reakcija naših želja na nas same je pridobivanje priložnosti in predmetov ter moči; reakcija naših aktivnosti na nas same je naše okolje, pogoji in okoliščine, prijatelji in sovražniki, ki nas obdajajo. Najbližja okoliščina, izraz dela naših preteklih aktivnosti, je naše fizično telo; tega oblikuje za nas nek elemental, ki je posebej ustvarjen za to nalogo; naše telo je odgovor narave na takšen del vsote naših preteklih aktivnosti, ki se lahko izrazi v eni sami materialni obliki, in "narava" so v tem primeru *gospodje karme, mogočni angeli sodbe, zapisovalci preteklosti*.

S seboj prinašamo dva dela karme - našo naravo mišljenja in našo naravo želja, izvorne težnje, ki smo jih ustvarili v naši daljni preteklosti; tretji del karme, v katerega smo rojeni, ki omejuje naš samo-izraz in nas prisiljuje, da naše preteklo delovanje na zunanji svet reagira na nas kot vsota naših omejitev – je naše okolje, ki vključuje tudi naše fizično telo.

Verjetno je, da se bo pozoren študij preteklih aktivnosti in sedanjega okolja izrazil v poznavanju podrobnosti, ki nam sedaj niso znane. V budističnih in hindujskih spisih lahko preberemo številne podrobnosti o tem vprašanju, ki so verjetno nastale na podlagi skrbnega in natančnega opazovanja. Sedaj mi moderni študentje lahko le potrdimo nekaj glavnih dejstev. Izjemna krutost do nemočnih heretikov, otrok, živali - reagira na inkvizitorje, surove starše in učitelje, na ljudi, ki secirajo žive živali, kot fizična deformiranost, bolj ali manj uporna in skrajna, v skladu z naravo in velikostjo surovosti.

Popolna pravičnost

Posledica vsiljenega fizičnega trpljenja je prenašanje fizičnega trpljenja, kajti karma je obnavljanje porušenega ravnovesja. Motiv na tem področju nič bolj ne olajša kot ni olajšana bolečina opečenega, ker je bila pridobljena zaradi reševanja otrok iz ognja. Kjer obstaja dober motiv, kakorkoli intelektualno napačno usmerjen - kot reševanje duš pred trpljenjem v peklju, v primeru inkvizitorja, ali reševanje teles pred trpljenjem zaradi bolezni, v primeru vivisektorja - se v polnosti izrazi na področju značaja. Zato lahko najdemo osebo, ki se je rodila deformirana, a s prijaznim in potrpežljivim značajem, ki kaže na to, da si je v preteklem življenju prizadevala videti prav, a da je delala narobe. *Angeli sodbe* so popolnoma pravični, tako da zlata nit popolnoma napačno usmerjene ljubezni znajde ob črni niti, ki jo je spredla surovost; vendar pa bo črna nit povzročitelja surovosti pripeljala v deformirano telo. Po drugi strani pa, kjer je pohlep po moči in neprizadetost za bolečine drugih pomešal svoje pogubne vplive s surovostjo, bomo našli tudi mentalna in čustvena popačenja. Zgodovinski primer je Marat,

ki je, namesto da bi se pokoril za surovost iz preteklosti, to še povečal z novo surovostjo v novem življenju, v katerem je žel žetev predhodnega zla. Podedovane in vrojene bolezni so reakcija na pretekla napačna dela. Pijanec iz prejšnjega življenja se bo rodil v družini, kjer je pijančevanje povzročilo živčne bolezni - epilepsijo in podobne. Razuzdanec bo rojen v družini, zaznamovani z boleznimi, ki izhajajo iz spolnih pregreh. "Slaba dediščina" je reakcija na napačno delovanje v preteklosti. Pogosto človek, ki žanje tako žalostno žetev, kaže v svoji moralni naravi, da se je očistil zla, čeprav fizična žetev ostaja. Neomajna potrpežljivost, milo in vztrajno zadovoljstvo, nam govorijo, da je zlo človek pustil za seboj, da je dosegel zmago, čeprav rane, ki jih je dobil v spopadu še bolijo. Tako lahko vojak, ki je bil boleče po-habljen v divji bitki, ostane prizadet za celo svoje fizično življenje, pa kljub temu ne obžaluje s kakršnokoli željnostjo muko in izgubo, ki kaže, da je slavno izpolnil svojo dolžnost do zastave. In ti bojevniki, ki so zmagali v večjih bitkah, nimajo potrebe, da bi se preveč grenko pritoževali nad slabostjo ali deformiranostjo telesa, ki govori o boju, ki je mimo, ampak lahko potrpežljivo nosijo znak boja z zlom, ki so ga premagali, vedoč, da v naslednjem življenju ne bo ostala nobena brazgotina iz te bitke.

Naše okolje

Narod in družina, v katero se človek rodi, mu nudita polje, ki je primerno za razvoj sposobnosti, ki jih potrebuje, ali za izvajanje sposobnosti, ki jih je že pridobil in so potrebne za pomoč drugim na tistem kraju in v tistem času. Včasih napornemu življenju, ki je bilo preživeto v družbi vzvišenih, ki so vzpodbudili latentne moči in pospešili rast vrojenih sposobnosti, sledi lahkotnejše med povprečnimi ljudmi, da bi se preverila realnost moči, ki je bila pridobljena, in trdnost navidezne zmage nad seboj. Včasih, ko je ego dokončno pridobil določene mentalne sposobnosti in jih utrdil kot del svoje mentalne usposobljenosti z zadostno prakso, bo rojen v okolje, kjer so te potrebne in se soočil z nalogami najbolj primerne narave. Človek, ki ne po-

zna karme, bo zaskrbljen in razburjen, bo z obžalovanjem izvajal svoje neprijetne dolžnosti in bo z obžalovanjem mislil na svoje “zapravljene talente, medtem ko je tisti nori Janez na mestu, ki ga ni sposoben izpolniti;” ne ve, da se mora Janez naučiti lekcije, ki jo je sam že obvladal, in da se on ne bi naprej razvijal, če bi vedno znova ponavljal to, kar je že opravil. V podobni situaciji bo poznavalec karme mirno preučeval svoje okolje, spoznaval, da ne bi pridobil ničesar, če bi delal nekaj, kar bi bilo za njega lahko - to je, to, kar je že opravil dobro v preteklosti - in bi se zadovoljno posvetil neprimernemu delu ter poskušal razumeti, česa ga mora naučiti, ter se odločno lotil učenja nove lekcije.

Naši prijatelji in sorodniki

Tako je tudi z egom, ki je vezan na družinske odgovornosti in dolžnosti, pa bi se rad odzval na klic po pomočnikih pri širšem delu. Tisti, ki ne pozna karme, bo nesrečen zaradi svojih vezi, ali pa jih celo pretrgal, in si tako zagotovil njihov povratek v prihodnosti. Poznavalec karme bo v teh dolžnostih videl reakcije svojih lastnih preteklih aktivnosti, in jih bo potrpežljivo sprejel in izpolnil; on ve, da bodo, ko bodo popolnoma odplačane, od njega odpadle in ga osvobodile, medtem pa ga želijo naučiti še nekaj lekcij, ki se jih je dolžan naučiti; prizadeval si bo spoznati te lekcije in se jih naučiti, z gotovostjo, da bo zaradi moči, ki mu jih bodo prinesle, postal bolj učinkovit pomočnik, ko bo svoboden in se bo lahko odzval na klic, zaradi katerega drgeta celotna njegova narava.

Poleg tega bo poznavalec karme skušal vzpostaviti v svojem narodu in družini pogoje, ki bodo k vsakemu članu pritegnili Egoje razvitega in plemenitega tipa. Videl bo, da bo ureditev gospodinjstva, njegova vestna čistoča, higienski pogoji, njena harmonija, dobro počutje in ljubeča prijaznost, čistost njene mentalne in moralne atmosfere, oblikovala magnet privlačnosti, ki bo k sebi pritegnil in v odnos z njim Egoje visoke ravni, najsi šele iščejo

utelešenje - če so mladi starši člani gospodinjstva - ali pa so že v telesih in prihajajo v družino kot bodoči možje in žene, prijatelji ali zaposleni. Po svoji moči bo pomagal oblikovati podobne pogoje v svojem mestu, pokrajini, deželi. On ve, da morajo biti Egoji rojeni v okolju, ki je za njih primerno, in da bo s takim ravnanjem priskrbel dobro okolje za Egoje zaželenega tipa.

Naš narod

V zvezi z nacionalnim okoljem bo poznavalec karme skrbno preučil nacionalne pogoje, v katere je bil rojen, da bi spoznal, ali je tam, kjer je rojen mogoče razvijati kvalitete, ki njemu primanjkujejo, ali samo pomagati svojemu narodu s kvalitetami, ki so pri njemu že dobro razvite. V obdobjih prehoda so lahko v narod rojeni številni Egoji, ki imajo kvalitete zahtevanega tipa za nove pogoje, v katere prehaja ta narod. Tako so bili v Ameriki, ki bo kmalu razvila začetke zveze držav, v katerih bo sodelovanje nadomestilo tekmovanje, rojeni številni Egoji precejšnje organizacijske spretnosti, z visoko razvito močjo volje in ostre poslovne inteligence; oni so ustvarili truste, z dovršeno spretnostjo zgradili industrijske organizacije, predstavili ekonomske prednosti ob odpravi tekmovalnosti, nadzor proizvodnje in preskrbe, soočanja, vendar ne prekomernega povpraševanja. Tako so odprli pot do proizvodnje in razdelitve v sodelovanju in pripravili srečnejšo bodočnost. Kmalu bodo rojeni Egoji, ki bodo videli v zagotavljanju udobja narodu večjo spodbudo kot v osebem pridobivanju, in oni bodo dokončali proces prehoda; en niz je v glavah zbral sile individualizma; drugi niz bo te sile povezal v skupno dobro.

Tako okolju vlada karma in s poznavanjem zakona lahko ustvarimo zaželeno okolje. Če nas zgrabi, ko smo spet enkrat poklicani v bivanje, je vendarle na nas, da se odločimo, kakšno naj bo to bivanje. Moč nad bodočim okoljem je sedaj v naših rokah, kajti njegov ustvarjalec so sedanje aktivnosti.

Luč za dobrega človeka

V tem je luč za dobrega človeka, ki se znajde v nesrečnih pogojih. On je ustvaril svoj značaj in on je tudi ustvaril svoje okoliščine. Njegove dobre misli in želje so iz njega naredile to, kar je; njihovo napačno usmerjanje je ustvarilo okolje, v katerem trpi. Naj ne bo potem zadovoljen s tem, da je dober, ampak naj gleda tudi na to, da bo njegov vpliv na vse okoli njega koristen. Potem bo to reagiralo nanj kot dobro okolje. Na primer: mati je zelo nesebična in razvaja svojega sina s popustljivostjo, na svoj račun, zadovoljuje vse njegove kaprice, in mu sploh ne pomaga, da bi premagal svoja lastna sebična nagnjenja, vzgajal nižjo naravo, krepil višjo. Sin odraste sebičen, nekontroliran, suženj lastnih muh in želja. Povzroča nesrečo v domu, morda celo zgrne nadenj dolgove in nesrečo. To je reakcija na okolje, ki ga je ustvarila mati s svojo ne-modrostjo in zato mora prenašati nadloge, ki si jih je nakopala.

Sebičen človek lahko, po drugi strani, ustvari bodoče okolje, na katerega svet gleda kot na srečnega. V upanju, da si bo pridobil čast, zgradi bolnišnico in jo opremi; mnogi trpeči ljudje v njej najdejo olajšanje, mnogi na smrt bolni svojo zadnjo tolažbo, številni otroci so z ljubeznijo pozdravljeni. Reakcija vsega tega bo mirno in prijetno njegovo okolje; požel bo žetev fizičnega dobra, ki ga je posejal. Toda njegova sebičnost bo tudi seme, glede na njen značaj, in mentalno ter moralno bo žel tudi to žetev, žetev razočaranja in bolečine.

Poznavanje zakona

Poznavanje karme ne bo človeka le usposobilo, da bo gradil, če bo to želel, svojo lastno bodočnost, ampak ga bo tudi usposobilo za razumevanje delovanja karmičnega zakona v primeru drugih ljudi, tako da jim bo lahko bolj učinkovito pomagal. Le s poznavanjem zakona se lahko brez strahu in koristno gibljemo v svetovih, kjer je zakon neprekršljiv, in si zagotovimo varnost ter usposobimo druge, da dosežejo podobno. V fizičnem svetu je nad-

vlada zakona univerzalno priznana in človek, ki ne spoštuje “naravnega zakona,” ni v očeh ljudi kriminallec, ampak norec. Enako noro in še bolj daljnosežno je nespoštovanje “naravnega zakona” v svetovih nad fizičnim in misel, da so, medtem ko je zakon v fizičnem svetu vse-prisoten, mentalni in moralni svetovi brez zakona in neurejeni. V teh svetovih, tako kot v fizičnem, je zakon neprekršljiv in vse-prisoten, in za vse velja:

Četudi Božji mlini meljejo počasi, pa meljejo nadvse drobno.

Četudi On potrpežljivo stoji in čaka, On zmelje vse natančno.

Videli smo, da je naša sedanost rezultat naše preteklosti, da smo z mišljenjem zgradili naš značaj, z željami naše priložnosti za njihovo zadovoljitev, z akcijami naše okolje. Preučimo sedaj do kolikšne mere lahko sedaj modificiramo te rezultate naše preteklosti, do kolikšne mere smo vezani, do kolikšne mere svobodni.

Nasprotujoči si šoli

V mišljenju zunanjega sveta, povsem mimo idej o reinkarnaciji in karmi, je bilo okoli tega vprašanja precej nasprotujočih si mnenj. Robert Owen in njegova šola sta gledala na človeka kot na kreacijo okoliščin in ignorirala dediščino, tisti slabotni znanstveni odsev karme; menili so, da s spremembo okolja lahko spremenimo človeka, najbolj učinkovito takrat, ko odvzamemo otroka še preden je izoblikoval slabe navade; otrok, ki na j bi ga vzeli iz slabega okolja in postavili v dobro, naj bi se razvil v dobrega človeka. Propad Owenovega velikega socialnega eksperimenta kaže, da njegova teorija ni vsebovala vse resnice. Drugi, ki so spoznali silo dedovanja, so skoraj ignorirali okolje; “Narava,” je rekel Ludwig Buchner, “je močnejša od vzgoje.” V obeh teh dveh skrajnostih je nekaj resnice. Ker otrok prinese s seboj naravo, ki jo je zgradil v preteklosti, vendar obleče oblačila nove mentalitete in nove čustvene narave, v katerih resda obstajajo njegove samo-ustvarjene sposobnosti in kvalitete, a le kot klice in ne kot polno razvite moči, se te klice lahko

ob dobri hrani hitro razvijejo, ali pa atrofirajo zaradi pomanjkanja hrane, kar pa je odvisno od vpliva okolja, dobrega ali slabega. Še več, otrok si nade ne tudi oblačilo novega fizičnega telesa, ki ima svojo lastno fizično dediščino in ki je načrtovano za izražanje nekaterih moči, ki jih prinese otrok s seboj. To pa je lahko pod velikim vplivom njegovega okolja, tako da se lahko razvija zdravo ali nezdravo. Ta dejstva so na strani teorije Roberta Owena in pojasnjujejo uspeh, ki so ga dosegle take človekoljubne organizacije kot domovi Dr. Barnardoja, kjer so negovali klice dobrega in izločali klice zla. Toda prirojeni kriminalci in bitja te vrste, ne morejo nič odkupiti v enem samem življenju, tako da so različne stopnje teh neuspehi dobronamernih rešiteljev.

Enako resnično je, kot trdi nasprotna šola, da je vrojeni značaj sila, ki jo mora upoštevati vsak vzgojitelj; on ne more ustvariti sposobnosti, ki jih ni; ne more v celoti izkoreniniti zlih teženj, ki pod površino, poženejo korenine v iskanju primerne hrane; nekaj hrane dobijo iz okoliške miselne atmosfere, iz zlih oblik-želja, ki prihajajo iz zla drugih, iz oblik mišljenja in želja, ki plavajo okoli po zraku in jih nikoli ni mogoče povsem odstraniti - razen z okultnimi sredstvi, ki niso znana običajnemu vzgojitelju.

Bolj sodoben pogled

Bolj sodoben znanstven pogled, da organizem in okolje delujeta in reagirata eden na drugega, da eden modificira drugega in da se iz teh modifikacij porodijo nove akcije in reakcije, povzema tisto, kar je resničnega v vsaki od omenjenih teorij. Potrebno ga je le razširiti s priznavanjem trajne zavestnosti, ki prehaja iz življenja v življenje in s seboj prinaša svojo preteklost, vedno-rastoča, vedno-razvijajoča, tako da z njeno rastjo postane evolucija vedno bolj in bolj potenten dejavnik v usmerjanju in nadziranju njene bodoče usode.

Tako dosežemo teozofsko stališče; sedaj ne moremo spremeniti tistega, kar smo prinesli s seboj, niti ne moremo spremeniti okolja, v katerega smo bili

vrženi; lahko pa oboje modificiramo, in več ko vemo, bolj učinkovito lahko modificiramo.

Samo-preiskava

Prvi korak je premišljena preiskava, ki bi jo lahko imenovali “kapital v obdelavi,” naše vrojene sposobnosti in kvalitete, dobre in slabe, naše moči in slabosti, naše sedanje priložnosti, naše sedanje okolje. Naš značaj je to, kar je mogoče najhitreje modificirati, in na njem moramo začeti delati, s izborom kvalitete, ki jih želimo okrepiti, slabosti, ki predstavljajo najbolj akutno nevarnost. Vzamemo eno po eno in uporabimo našo moč mišljenja, na prej opisan način, in ne pozabimo, da nikoli ne smemo misliti na slabost, ampak na njej ustrezno moč. Mislimo to, kar želimo biti, in postopno, neizogibno, bomo to tudi postali. Zakon ne pozna poraza; le delovati moramo z njim, če želimo uspeti.

Narava-želja se podobno modificira z mišljenjem, zato ustvarimo miselne oblike priložnosti, ki jih potrebujemo; budna, da bi videla in pridobila primerne priložnosti, se naša volja osredotoči tudi na oblike, ki jih ustvari naše mišljenje, in k sebi pritegne, dobresedno ustvari in nato pritegne priložnosti, ki jih pretekla karma ne postavi pred nas.

Najtežje je spremeniti naše okolje, kajti tu imamo opravka z najbolj gosto obliko materije, nad katero ima naša miselna sila najmanjšo moč. Tu je naša svoboda zelo omejena, saj smo tu najbolj slabotni, naša preteklost pa najmočnejša. Vendar nismo povsem nemočni, kajti tudi tu lahko, tako z bojem kot s popuščanjem, osvojimo cilj. Takšen nezaželeni del našega okolja, ki ga lahko spremenimo z vztrajnim naporom, je tisti, ki se ga takoj lotimo spreminjati; tistega, ki ga tako ne moremo spremeniti, sprejmemo, in se začnemo od njega učiti, karkoli nas želi pač učiti. Ko smo se naučili njegove lekcije, se bo sam ločil od nas, kot ponošena obleka. Imamo neprijetno družino; dobro, to so Egoji, ki smo jih pritegnili k sebi v preteklosti; vedro in potrpežljivo izpolnimo vsako našo obveznost in častno plačamo naše

dolgove; potrpežljivost dosežemo preko nevšečnosti, ki pritiskajo na nas, trdnost preko vsakodnevnih vznemirjenj, odpuščanje preko njihovih napak. Uporabimo jih tako kot kipar uporablja svoje orodje, da sklešemo naše izrastke in zravnamo in zgladimo našo grobost. Ko je njihova uporabnost za nas izčrpana, jih bodo odstranile okoliščine ter jih odnesle drugam. In tako ravnamo tudi z drugimi deli našega okolja, ki so na površini vznemirjajoči; kot spreten pomorščak, ki prilagodi svoja jadra vetru, ki ga ne more spremeniti, in ga tako prisili, da ga potisne v zeleno smer, tudi mi uporabimo okoliščine, ki jih ne moremo spremeniti, in se jim prilagodimo na takšen način, da so nam prisiljene pomagati.

Tako smo delno vezani in delno svobodni. Delovati moramo med in s pogoji, ki smo jih ustvarili, vendar smo znotraj njih svobodni, da delujemo na njih. Mi sami, večni *duhovi*, smo v sebi svobodni, vendar lahko delujemo le v in preko miselne-narave, narave-želja in fizične narave, ki smo jih ustvarili; to so naši materiali in naše orodje, in ne moremo imeti nobenih drugih, dokler teh ne prenovimo.

Iz preteklosti

Še ena zelo pomembna stvar, ki si jo moramo zapomniti je ta, da je pretekla karma zelo mešanega značaja; ne osvobajamo se samo enega toka, celovitosti preteklosti, ampak toka, ki je sestavljen iz tokov, ki tečejo v različne smeri, od katerih se nam nekateri zoperstavljaajo, nekateri pa nam pomagajo; dejanska sila, s katero se moramo soočiti, rezultanta, ki ostane potem, ko se medsebojno nevtralizirajo vsa ta nasprotja, je lahko vsekakor onstran naše sedanje moči, da bi jo premagali. Ko se soočimo s koščkom zle karme iz preteklosti, bi se z njo vedno morali spoprijeti, si prizadevati, da jo premagamo, vedoč, da uteleša le del naše preteklosti, in da nam drugi deli te iste preteklosti stojijo ob strani, nas krepijo in poživljajo v spopadu. Sedanji napor, ki se mu pridružijo te sile iz preteklosti, je lahko pogosto povsem dovolj, da presežemo nasprotovanje.

Ali pa, če se pojavi priložnost in se obotavljamo, da bi jo izkoristili, v strahu, da so naši viri neprimerni za sprejetje odgovornosti, ki jo prinaša, moramo vedeti, da ne bi bila tu, če nam jo ne bi pripeljala naša karma, kot sad pretekle želje; zgrabimo jo, pogumno in trdovratno, in odkrili bomo, da je sam napor prebudil latentne moči, ki so spale v nas, nam neznane, ki pa so potrebovale zunanjo spodbudo, da bi se aktivirale. Številne naše moči, ki jih je ustvaril naš napor v preteklosti, so tik pred tem, da bi se izrazile, tako da potrebujejo neko priložnost, da se razcvetijo v delovanju.

Vedno bi morali imeti cilj, ki je nekoliko višje od tega, kar mislimo, da smo sposobni doseči - ne povsem izven dosega naših sedanjih moči, ampak le toliko, da se zdi nedosegljivo. Ko delujemo, da bi ga dosegli, nam pomagajo in nas okrepijo vse karmične sile, ki smo jih zbrali v preteklosti. Dejstvo, da bi neko stvar mogoče le lahko opravili, pomeni, da smo na tem delali že v preteklosti in da je akumulirana moč preteklih naporov znotraj nas. Da bi lahko naredili nekaj več, pomeni imeti moč narediti več; in tudi, če nam ne uspe, bo izražena moč kvečjemu prešla v naš zbiralnik sil, tako da bo trenutni poraz pomenil jutrišnjo zmago.

Ko so okoliščine sovražne, velja ista stvar; mogoče smo dosegli točko, kjer dodaten napor pomeni uspeh. Zato je Bhishma svetoval napor pod vsakimi pogoji in izrekel opogumljajoči stavek: "Trud je večji kot usoda." Rezultat številnih preteklih prizadevanj je utelešen v naši karmi in, če se mu pridruži nov napor, lahko ustvari primerno silo za dosego našega cilja.

Obstajajo primeri, ko je sila pretekle karme tako močna, ko noben sedanji napor ne zadostuje, da bi jo premagali. Kljub temu si moramo prizadevati, ker le nekateri vedo, da je v takih primerih najslabše, kar se lahko zgodi, le to, da bo napor zmanjšal to karmično silo v prihodnje. Kemik pogosto cela leta dela, da bi odkril silo ali ureditev materije, ki mu bo omogočila doseči rezultat, ki si ga je zadal. Pogosto pri tem ne uspe, vendar zato še ne misli, da je premagan. On ne more spremeniti kemičnih elementov; ne more spremeniti zakonov kemičnega povezovanja; sprejme jih brez zamere, in v tem je "vzvišena potrpežljivost raziskovalca." Toda znanje raziskovalca, ki raste

zaradi vrline njegovega potrpežljivega eksperimentiranja, na koncu doseže točko, ko ga usposobi, da doseže želeni rezultat. Natančno enak duh mora pridobiti študent karme; on mora, brez pritožb, sprejeti neizogibno, vendar neutrudljivo iskati metode, s katerimi bo dosegel svoj cilj, v prepričanju, da je edina omejitev njegova nevednost, in da popolno znanje mora pomeniti popolno moč.

Stara prijateljstva

Naslednje dejstvo velikega pomena je to, da nas karma pripelje v stik z ljudmi, ki smo jih poznali v preteklosti, z nekom, ki mu nekaj dolgujemo, z nekom, ki nekaj dolguje nam. Noben človek ni na dolgem romanju sam, in Egoji, s katerimi je povezan z mnogimi vezmi v skupni preteklosti, prihajajo z vseh koncev sveta, da bi se mu pridružili tudi sedaj. V preteklosti smo poznali nekoga, ki nas je prehitel v evoluciji; mogoče smo mu tedaj naredili neko uslugo, s čemer se je oblikoval karmični voz. Sedaj nas ta voz potegne v orbito njegovega delovanja, tako da od zunaj prejmemo nov impulz sile, moči, ki ni naša, in nas prisili, da poslušamo in ubogamo.

V Teozofskem društvu smo lahko videli mnogo takšnih koristnih karmičnih vezi. Dolgo, dolgo tega, je bil on, ki je sedaj Mojster K.H., ujet v bitki z egipčansko vojsko, a ga je velikodušno sprejel in mu dal zatočišče nek Egipčan visokega ranga. Tisoče let pozneje je nastajajoče Teozofsko društvo potrebovalo pomoč in Mojster se je oziral po Indiji, da bi našel človeka, ki bi lahko pomagal pri tem velikem delu, in odkril svojega starega prijatelja iz egipčanskega in drugih življenj, sedaj g. A. P. Sinnetta, ki je izdajal angleško-ndijski časopis, *The Pioneer*. G. Sinnett je, kot po navadi, odhajal v Simlo; Mme. Blavatsky je odhitela tja, da vzpostavi vez; g. Sinnett, ki je prišel pod neposreden vpliv Mojstra, od njega prejel navodila in postal avtor del *The Occult World* (Okultni svet) in *Esoteric Buddhism* (Ezoterični budizem) ter tako tisočim predal sporočilo o teozofiji. Take pravice si zaslužimo z dano pomočjo v preteklosti, pravico, da pomagamo na višje načine in z daljno-

sežnimi učinki, medtem ko tudi sami prejemamo pomoč s krepitvijo starih prijateljskih vezi, ki smo jih dosegli s služenjem, ki je sedaj kraljevsko poplačano z neprecenljivim darom znanja, ki ga lahko prelivamo na številne druge ljudi.

Mi rastemo z dajanjem

Resnično, v tem svetu zakona, kjer sta akcija in reakcija enaki, se vsaka dana pomoč vrača k darovalcu, kot žoga, ki se, vržena ob steno, vrača v roke metalca. To, kar damo, se vrne k nam; zato, četudi zaradi sebičnih razlogov, je dobro dajati, in to obilno dajati. “Vrzi tvoj kruh v vodo in našel ga boš po mnogih dnevih.” Dajati, četudi zaradi sebičnih motivov, je dobro, ker vodi do izmenjave vrlih človeških čutenj, s katerimi rasteta in se širita tako darovalec kot prejemnik, tako da božansko v njima dobi priložnost za širši izraz. Tudi če bodo darovi, najprej, stvar preračunljivosti - “Tisti, ki je usmiljen do revnih, gre h Gospodu: in glej, to kar je dal, bo zopet prejel” – postopno bo tako izražena ljubezen omogočila, da bo bodoče dajanje spontano in nesebično, in da bodo karmične vezi ljubezni povezale Egoje v dolgi niz človeških življenj. Vse osebne vezi, najsi ljubezni ali sovraštva, rastejo iz preteklosti in z vsakim življenjem okrepimo vezi, ki nas povezujejo s prijatelji in nam zagotovijo ponovno snidenje v življenjih, ki ležijo pred nami. Na ta način izgrajujemo resnično družino, izven krvnih vezi, ki se vrača na zemljo vedno znova in znova, da tesneje preplete stare vezi.

Kolektivna karma

Preden zaokrožimo ta nepopoln študij, moramo obravnavati to, kar imenujemo *kolektivna karma*, kompleks, v katerega so vpleteni rezultati kolektivnih misli, želja in aktivnosti skupin, najsi velikih ali malih. Principi pri delu so isti, le da so faktorji precej bolj številčni, in ta mnogoterost neizmerno poveča težavo razumevanja učinkov. Ideja, po kateri bi obravnavali skupino

kot neke vrste širšega posameznika, ni tuja sodobni znanosti, in taki širši posamezniki porajajo karmo vzdolž smeri, ki so podobne tistim, ki smo jih že preučevali. Družina, narod, pod-rasa, rasa, so vsi le širši posamezniki, od katerih ima vsak za sabo svojo preteklost, ki je ustvarila sedanost, s prihodnostjo pred sabo, ki jo ustvarja sedaj. Ego, ki prihaja v takega širšega posameznika more postati del njegove splošne karme; vanj ga je pripeljala njegova lastna posebna karma in jo mora obdelati znotraj njega, ker širša karma pogosto ponuja pogoje, ki usposabljaajo posamezno za delovanje.

Družinska karma

Obravnavajmo kolektivno karmo družine. Družina ima svojo lastno miselno-atmosfero, obarvano z družinskimi tradicijami in navadami, družinskimi načini pogleda na zunanji svet, družinski ponos na preteklost, močan smisel za družinsko čast. Vse miselne-oblike člana družine bodo pod vplivom teh pogojev, ki so se morda izgrajevali stotine let in oblikovali, obarvali vse misli, želje in dejavnosti vsakega novorojenega člana. Težnja, da bi zatrl konflikt z družinsko tradicijo, bo pri njem povsem podzavestna; stvari, ki jih "član ne naredi" zanj ne bodo privlačne; presegel bo različne skušnjave, in semena zla, ki bi jih lahko te skušnjave v njem oživile, bodo mirno odpadla. Kolektivna karma družine mu priskrbi priložnosti, da se izkaže, odpira koristne poti, mu prinaša prednosti v boju za življenje in mu zagotavlja uspeh. Kako, da se je znašel v tako ugodnih pogojih? Mogoče je to kakšna osebna vez s človekom, ki se tam že nahaja, usluga, ki jo je nudil v preteklem življenju, ljubezenska vez, nek neizpolnjen odnos. To mu pomaga, da pride v ta krog, kjer lahko izkoristi različne karmične rezultate, ki pripadajo družini zaradi kreposti v njeni kolektivni preteklosti, poguma, spretnosti, ko-ristnosti nekaterih njenih članov, ki so zapustili dediščino družbenega spoštovanja kot družinski zaklad.

Če je družinska karma slaba, v njej rojeni posameznik trpi, tako kot je prejšnjem primeru imel koristi, in zato družinska karma ovira, medtem ko je

v prejšnjem primeru spodbujala njegovo napredovanje. V obeh primerih bo posameznik običajno v sebi zgradil značilnosti, ki zahtevajo za svoj poln izraz okolje, ki ga lahko zagotovi družina. Vendar pa lahko nek zelo močan osebni vozel ali neobičajna usluga, ne glede na omenjeno, pritegne človeka v družino, katere dobrotnik je bil, tako da dobi priložnost, ki si je, na splošno ni zaslužil, a dosegel z nekim posebnim dejanjem v preteklosti.

Nacionalna karma

Razmišljajmo o kolektivni karmi naroda. Ko se sooča s to, je posameznik relativno nemočen, ker ne more narediti nič, da bi se te osvobodil, tako da mora uravnati svoja jadra glede na njo tako, kot najbolje zna. Celo Mojster lahko le malo modificira nacionalno karmo ali spremeni nacionalno atmosfero.

Vzpon in padec narodov je povezan s kolektivno karmo. Dejanja nacionalne pravičnosti ali nacionalne kriminalnosti ustvari plemenito ali nizkotno mišljenje, ki ga usmerjajo nacionalni ideali, ki povzročijo nacionalni vzpon ali padec. Dejanja španske inkvizicije, izgon Židov in Mavrov iz Španije, grozna surovost, ki je spremljala osvojitve Mehike in Peruja - vse to so bili nacionalni zločini, ki so Španijo vrgli z njenega položaja moči in ga zreducirali na sorazmerno nemoč.

Seizmične spremembe - potresi, izbruhi vulkanov, poplave ali nacionalne katastrofe kot pomanjkanje in kuga, so primeri kolektivne karme, ki so jih povzročili tokovi mišljenja in dejanj kolektivnega in ne toliko individualnega značaja.

Tako kot v družini, tako tudi v narodu, le da na višji stopnji, obstaja atmosfera, ki jo je ustvarila nacionalna preteklost; nacionalna tradicija, navade, stališča, izvajajo velik vpliv na ume vseh, ki živijo znotraj naroda. Redki posamezniki se lahko v celoti osvobodijo tega vpliva in lahko obravnavajo vprašanja, ki vplivajo na narod, brez kakršnegakoli nagnjenja, ali pa jih

lahko vidijo z drugačnega stališča kot njegovi sonarodnjaki. Tako se pogosto pojavijo mednarodni spori in dvomi, napačni pogledi in sprevržena mnenja glede motivov drugega naroda. Številne vojne so izbruhnile kot posledica razlik v miselni-atmosferi, ki obdajajo bodoče sovražnike, in te težave se še pomnožijo, če narodi izhajajo iz različnih rasnih porekel, kot recimo, Italijani in Turki. Vsi poznavalci karme lahko v takih primerih prepoznajo dejstvo, da so njegova mnenja in pogledi predvsem proizvod širše individualnosti njegovega naroda, in da mora ta nagnjenja preveriti bolj kot zmore, da bi lahko dal pravo težo pogledom, ki so nastali na stališčih antagonističnega naroda.

Ko se človek znajde v prijemu nacionalne karme, ki se ji ne more upreti - recimo, da je pripadnik podjarmljenega naroda - mora mirno preučiti vzroke, ki so pripeljali do narodovega podjarmljenja, in se lotiti dela, da bi jih odpravil, tako da si prizadeva vplivati na javno mnenje v smeri, ki bo odpravila te vzroke.

Karma Indije

Pred nekaj časa je bil v Malaberijevi reviji *East and West* objavljen članek o nacionalni karmi Indije, ki je bil občudovanja vreden primer načina, na katerega ne bi smeli gledati na nacionalno karmo. Rečeno je bilo, da je bila nacionalna karma Indije takšna, da bo Indija podjarmljena - očitno res, saj sicer ne bi prišlo do tega - in da mora zato sprejeti svojo usodo služenja ter ne poskušati spremeniti kateregakoli od obstoječih pogojev - kar je očitno narobe. Poznavalec karme bi rekel: Indijci niso bili izvorni posestniki te dežele; prišli so iz centralne Azije, osvojili zemljo, si podjarmili njene prebivalce in jih imeli za služinčad; skozi tisoče let so osvajali in vladali ter ustvarjali nacionalno karmo. Poteptali so premagana plemena, jih zasušnili, jih tlačili in jih izkoriščali. Slaba karma je zato nadnje priklicala številne osvajalce. Grke, Mogule, Portugalce, Nizozemce, Francoze, Angleže - ti so prišli, se borili in zmagali ter si podredili. Pa še vedno lekcija o karmi ni

naučena, tako milijone “nedotakljivih” priča o slabem, ki jim je bilo povzročeno. Sedaj Indijci prosijo za delež pri vladanju v svoji lastni deželi, pri čemer jih ovira ta slaba nacionalna karma. Naj se potem, medtem ko prosijo za več svobode za sebe, odkupijo tem nedotakljivim in jim podarijo družbeno svobodo in jih dvignejo na družbeni lestvici. Nacionalni napor mora odstraniti to nacionalno zlo in odstraniti vzrok nacionalne slabosti. Indija mora poravnati napake, ki jih je storila in očistiti svoje roke zatiranja; tako bo spremenila svojo nacionalno karmo in izgradila temelje za svobodo. Karma bo delala za svobodo in ne proti njej, ko bo karma, ki jo je ustvarilo zatiranje spremenjena v karmo ustvarjeno z povzdigovanjem in spoštovanjem. Družbena čutenja je mogoče spremeniti in vsak človek, ki milostno in prijazno govori s podrejenimi pomaga spremeniti to karmo. Medtem pa morajo vsi tisti, ki jih je lastna individualna karma pripeljala v ta narod, prepoznati dejstva takšna kot so in se lotiti dela, da spremenijo tista, ki so nezaželena. Nacionalno karmo je mogoče spremeniti, tako kot individualno karmo, toda ker imajo vzroki daljše trajanje, morajo biti taki tudi učinki, tako da na novo vključeni vzroki lahko le počasi modificirajo rezultate, ki rastejo iz preteklosti.

Nacionalne katastrofe

Karma, ki pripelje do seizmičnih katastrof in drugih nacionalnih nesreč, vključuje veliko število posameznikov, katerih posebna karma vsebuje nenadno smrt, bolezen ali podaljšano fizično trpljenje. Zanimivo in poučno je opazovati način, na katerega se ljudje, ki nimajo takšnih karmičnih odgovornosti, odstranijo s prizorišča velike katastrofe, medtem ko druge pritegne; ko potres odstrani številne ljudi, vedno prihaja do “čudežnih rešitev” - nekoga pokliče stran telegram o nujnem opravilu itd. - in enako čudežen je priklic žrtev na kraj v času nesreče. Če je taka odstranitev nemogoča, potem neka posebna okoliščina v tistem trenutku reši ljudi smrti - tram, ki zaščiti pred padajočim kamenjem, in podobno. Ko preti naravna katastrofa,

se na kraju nesreče zberejo ljudje s primerno individualno karmo, kot recimo v poplavah pri Johnstownu ali velikem potresu in požaru v San Franciscu. V nekem potresu, do katerega je prišlo pred leti v severni Indiji, je bilo nekaj žrtev, ki so se vrstile v veliki naglici, da bi bile usmrčene. Drugi pa so zapustili kraj noč pred potresom - da bi se rešili smrti. Lokalne katastrofe so uporabljene za izpolnitev posebnih karm. Kočijo človeka, ki je bil namenjen na postajo, je zaustavila ovira na cesti, tako da je zamudil vlak. Bil je jezen, vendar pa je vlak iztiril, tako da je bil rešen. Ovira ni bila tam, da bi ga zaustavila, ampak da izpolni namen. V Messini nekdo ni umrl, čeprav je bil izkopan šele precej dni po potresu, in več kot v enem primeru, so hrano, ki je ohranila življenje, prinašali astralni agentje. Tudi pri brodolomih je rešitev ali smrt odvisna od individualne karme. Včasih ima nek Ego dolg nenadne smrti, ki ga mora poravnati, vendar pa ta ni vključen v dolgove, ki naj bi se opravili v sedanjih inkarnacijah; njegova prisotnost v kakšni nesreči, ki jo je povzročila kolektivna karma, ponuja priložnost, da poravna svoj dolg "predčasno." Ego raje zgrabi priložnost in se znebi karme, tako da je njegovo telo odstranjeno skupaj z drugimi.

Kako izbira Ego

Individualne značilnosti, ki jih je razvil v enem življenju, lahko lastnika v drugem življenju pripeljejo v narod, ki ponuja posebno ugodne prilike, da se te izrazijo. Tako je človek, ki je razvil močan konkreten um, primeren za trgovino, recimo, v *vaishya* (trgovski) kasti v Indiji, lahko pripeljan v Združene Države Amerike, kjer postane Rockefeller. V svoji novi osebnosti bo odkril, da je veliko blagostanje dobro le v primeru, ko je uporabljeno za nacionalne namene, tako da bo v Ameriki izpeljal *vaishya* ideal kot človek, ki je zbral veliko bogastvo, da bi postal služitelj nacionalnemu gospodarstvu, da modro, v splošno korist, razdeljuje bogastvo zbrano kot osebno lastnino. Tako bo stari ideal rasel sredi nove civilizacije in se širil na druge ljudi.

Karma Anglije

Kolonizatorski narod, kot Angleži, je pogosto kriv za veliko surovost ob osvajanju dežel, ki so pripadale divjim plemenom, ki so jih kolonizatorji iztrebili. Med osvajanjem in kasnejšo kolonizacijo je tisoče ljudi prezgodaj zgubilo življenje. Ti imajo karmično terjatev do Anglije, kolektivno, kot dolgovi, ki so posledica sedanjih azilantov. Ti so bili pripeljani v Anglijo in se rodili v njenih revnih četrtih, kjer predstavljajo populacijo rojenih kriminalcev, nenormalnih in slaboumnih ljudi.

Dolg, ki vključuje skupinsko odvetje njihovih življenj v prejšnjih obstojih, mora biti poplačan z vzgojo in učenjem ter s tem s pospešitvijo njihove evolucije, ki jih bo dvignila iz njihove naravne zaostalosti.

Francoska revolucija

Kolektivna sebičnost in brezbržnost do revnih in nesrečnih, ki jih pušča, da trpijo v prenaseljenih revnih četrtih, v degradiranem in zlem okolju, pripelje v družbene probleme, delavske nemire, grozeče združevanje. To je privedlo do izbruha v Franciji, med vladanjem Ludvika XIV. in Ludvika XV., ko sta bili sebičnost in brezbržnost neposreden vzrok za francosko revolucijo, uničenje krone in plemstva. Poučeni od teozofije, da vidimo delovanje karmičnega zakona v zgodovini narodov kot tudi posameznikov, bi morali biti sile, ki ustvarjajo nacionalno korist in prosperiteto. Najmočnejši karmični vzrok je moč mišljenja, kar velja tako za narode kot za posameznike.

Plemenit nacionalni ideal

Zasnovati plemenit nacionalni ideal pomeni sprožiti najmočnejšo karmično silo, kajti v tak ideal se stalno izlivajo misli mnogih, tako da postaja še močnejši zaradi vsakodnevnega priliva. Javno mnenje se neprestano spreminja

zaradi valovanja njegovega vpliva in reproducira to, kar se nenehno ohranja z občudovanjem tega ideala. Miselna sila se zbira, dokler ne postane nezadržna in dvigne celoten narod na višjo raven.

Poznavalci karme lahko premišljeno in zavestno delujejo, prepričani v svoje temelje, prepričani v svoje metode, naslanjajoč se na dobri zakon. Tako postanejo zavestni sodelavci božanske volje, ki deluje v evoluciji, polni globokega miru in neskončnega veselja.

A STUDY IN
KARMA

ANNIE BESANT

ADYAR

Annie Besant Wood je bila dolgoletna predsednica Teozofskega društva (1907–1933), ki se je rodila 1. oktobra leta 1847 v bližini Londona v družini irskega porekla. S pomočjo materine prijateljice Ellen Marryat je pridobila dobro izobrazbo ter razvila močan čut odgovornosti do družbe.

Leta 1874 se je pridružila Secular Society ter v njem

tesno sodelovala s Charlesom Bradlaughom, urednikom revije *National Reformer*, za katero napisala številne članke o zakonu in pravicah žensk. Leta 1877 je izdala knjigo *The Laws of Population*, ki je govorila o nadzoru rojstev in bila zaradi tega deležna velikega odmeva v javnosti. To delovanje jo je povežalo s socialisti in Georgem Bernardom Shawom. Pridružila se je Social Democratic Federation in zasnovala lasten časopis *The Link*. Med drugimi je v njem leta 1888 objavila članek "White Slavery", v katerem je opozorila na nečloveške razmere in nizke plače žensk v eni izmed londonskih tovarn. Naslednjega leta pa je sodelovala pri izdaji vplivne knjige *Fabian Essays*.

Istega leta, 1889, je Annie Besant dobila v roke knjigo *The Secret Doctrine* Helene Petrovne Blavatsky in se navdušila za teozofijo in postala članica Teozofskega društva, kateremu je nato posvetila svoje nadaljnje življenje. Leta 1893 je odpotovala v Indijo na sedež društva in ga istega leta v Chicagu zastopala na World Parliament of Religions. Teozofijo in hindujsko filozofijo je predstavila tako bleščeče, da si je takoj pridobila naklonjenost hindujske javnosti, ki jo je nato podprla v njenih reformnih prizadevanjih za družbeno, vzgojno in politično prenovu Indije, ki jo je začela leta 1898 z ustanovitvijo Central Hindu College v Benaresu. Mahatma Gandhi je dejal, da je Annie Besant prebudila Indijo iz spanja, še posebej, ko je leta 1916 ustanovila Home Rule League in bila nato leta 1917 izvoljena za predsednico Indian National Congress. Annie Besant se je še nadalje vključevala v boj za pravice žensk in se posvečala pisanju teozofskih vsebin, saj je napisala številne članke in knjige, ki sedaj spadajo med klasična teozofska dela. Umrla je 20. septembra 1933 v Adyarju.